

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ
И ОБУЧЕНИЕ

ГОДИШЕН ДОКЛАД

**ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНАТА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ**

Приет с решение на Управителния съвет на НАПОО
протокол № 01/ 21.02.2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

РАЗДЕЛ 1. РАЗВИТИЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО С ДЪРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ, ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ И НА РАБОТНИЦИТЕ И СЛУЖИТЕЛИТЕ, БРАНШОВИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ И АКАДЕМИЧНАТА ОБЩНОСТ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ В КОНТЕКСТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

1.1. Оползотворяване потенциала на трипартитните органи за управление и дейността на НАПОО, като платформа за консултации, обсъждане на основни въпроси и инициране на предложения във връзка с развитието на системата за ПОО

1.2. Участие в дейността на работни групи, съвети, комитети, комисии и др. към МОН, МТСП, МИ, МТ, МФ, АЗ, ЦРЧР, НАЦИД и други държавни институции, на организации на работодателите и на работниците и служителите, на браншови и професионални организации, свързани с развитието на квалификацията на работната сила

1.3. Организиране и провеждане на дискусии, кръгли маси, семинари, конференции и други събития с участието на представители на заинтересованите страни

РАЗДЕЛ 2. РАЗВИТИЕ НА МРЕЖАТА ОТ ЛИЦЕНЗИРАНИ ЦЕНТРОВЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ И ЦЕНТРОВЕ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ

2.1. Лицензиране и разширяване на мрежата от ЦПО и ЦИПО в контекста на осигуряване качеството на услугите по професионално обучение на лица над 16-годишна възраст и по професионално ориентиране

2.2. Ефективно функциониране на системата за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене

РАЗДЕЛ 3. ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В СИСТЕМАТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ

3.1. Поддържане на Списъка на професиите за професионално образование и обучение в съответствие с актуалните потребности на пазара на труда и с Националната класификация на професиите и длъжностите

3.2. Разработване и актуализиране на Държавни образователни стандарти (ДОС) за придобиване на квалификация по професии

3.3. Осъществяване на последващ контрол на дейността на лицензираните ЦПО и ЦИПО, с цел подобряване на качеството на предоставяните услуги

3.4. Методическо осигуряване на дейността на ЦПО и ЦИПО

РАЗДЕЛ 4. ПРОУЧВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ОПИТ И ДОБРИ ПРАКТИКИ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ И АДАПТИРАНЕ, С ЦЕЛ ВНЕДРЯВАНЕТО ИМ НА НАЦИОНАЛНО И НА ИНСТИТУЦИОНАЛНО НИВО

4.1. Повишаване прозрачността и съпоставимостта на професионалните квалификации и улесняване мобилността на обучавани и заети лица

4.2. Развитие и усъвършенстване на институционалния партньорски модел на национално и европейско ниво чрез участие на НАПОО в европейски мрежи, консултативни органи, работни групи и международни проекти

РАЗДЕЛ 5. ПОВИШАВАНЕ НА ПРОЗРАЧНОСТТА И ПУБЛИЧНОСТТА НА УСЛУГИТЕ ПО ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ НА ВЪЗРАСТНИ

5.1. Усъвършенстване на ИС на НАПОО

5.2. Осигуряване на актуална информация на интернет страница на НАПОО за гражданите и бизнеса

5.3. Създаване на условия за популяризиране на добри практики в лицензираните ЦПО и ЦИПО

РАЗДЕЛ 6. РАЗВИТИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА НАПОО

6.1. НАПОО – учещата администрация

6.2. Поддържане на системите за финансово управление и контрол

6.3. Създаване на синхронизирана система от вътрешни правила, регламентиращи различни аспекти от дейността на НАПОО

6.4. Подобряване на административното обслужване на гражданите и бизнеса

РАЗДЕЛ 7. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАПОО ПРЕЗ 2023 г.

РАЗДЕЛ 8. ПРИОРИТЕТИ В ДЕЙНОСТТА НА НАПОО ПРЕЗ 2024 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Докладът за дейността на Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) за 2023 г. съдържа подробна информация за степента на изпълнение на целите и постигнатите резултати от администрацията на Агенцията.

В доклада е направена оценка на ефективността на изпълнението на Плана за дейността на НАПОО през 2023 г., изведени са основни изводи и са определени приоритетите за развитието на Агенцията през 2024 г.

Целите и произтичащите от тях дейности, заложи в Плана за дейността на НАПОО за 2023 г. на базата на Стратегия НАПОО 2022-2027, са както следва:

1. Развитие на сътрудничеството с държавните институции, организациите на работодателите и на работниците и служителите, браншовите и професионалните организации и академичната общност за усъвършенстване на националната система за професионално образование и обучение в контекста на политиката за учене през целия живот.
2. Развитие на мрежата от лицензирани центрове за професионално обучение и центрове за информация и професионално ориентиране.
3. Осигуряване на качеството в системата на професионалното образование и обучение.
4. Проучване на европейския опит и добри практики в областта на професионалното образование и обучение и адаптиране, с цел внедряването им на национално и на институционално ниво.
5. Повишаване на прозрачността и публичността на услугите по професионално обучение и професионално ориентиране на възрастни.
6. Развитие на административния капацитет на НАПОО.

Обхватът на информацията, представена в доклада, се определя от функциите на НАПОО, регламентирани в чл. 41, ал. 2. и чл. 42 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

РАЗДЕЛ 1. РАЗВИТИЕ НА СЪТРУДНИЧЕСТВОТО С ДЪРЖАВНИТЕ ИНСТИТУЦИИ, ОРГАНИЗАЦИИТЕ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ И НА РАБОТНИЦИТЕ И СЛУЖИТЕЛИТЕ, БРАНШОВИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ И АКАДЕМИЧНАТА ОБЩНОСТ ЗА УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА НАЦИОНАЛНАТА СИСТЕМА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ В КОНТЕКСТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

1.1. ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ ПОТЕНЦИАЛА НА ТРИПАРТИТНИТЕ ОРГАНИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ДЕЙНОСТТА НА НАПОО, КАТО ПЛАТФОРМА ЗА КОНСУЛТАЦИИ, ОБСЪЖДАНЕ НА ОСНОВНИ ВЪПРОСИ И ИНИЦИИРАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЯ ВЪВ ВРЪЗКА С РАЗВИТИЕТО НА СИСТЕМАТА ЗА ПОО

През 2023 г. НАПОО успешно развива трипартитното сътрудничество в управлението на Агенцията и в експертната си дейност. Управителният съвет и 17-те Експертни комисии, функциониращи по професионални направления и по професионално ориентиране, ефективно изпълняваха определените в ЗПОО и в Правилника за дейността на НАПОО функции.

От организационна гледна точка НАПОО продължи да осигурява необходимите условия и среда за ползотворна работа на Управителния съвет като:

- Предварително се обявяват графика и дневния ред за заседанията на УС
- Предоставят се в срок предварително подготвените комплекти с материали за обсъждане в съответствие с дневния ред
- Периодично се осъществява контрол на изпълнение на решенията на ЕК и на УС

През 2023 г. са проведени 4 заседания на УС на НАПОО. На заседанията бяха обсъдени и съгласувани важни документи за развитие на системата на ПОО:

- Проекти на ДОС за придобиване на квалификация по професии, разработени във вид на „единици резултати от ученето“;
- Предложения за актуализиране на СППОО с допълване на нови професии/специалности;
- Анализи за системата на професионално обучение на лица, навършили 16 години:
 1. Годишен анализ на дейността на центровете за професионално обучение и центровете за информация и професионално ориентиране през 2022 г.
 2. Анализ за състоянието на качеството на ЦПО, подали годишни доклади за самооценка на качеството за 2022 г.
- Документи, свързани с планирането на дейността на НАПОО:
 1. Годишен доклад за дейността на НАПОО за 2022 г.
 2. Годишен план за дейността на НАПОО за 2023 г.
 3. Отчет за изпълнение на Плана за дейността на НАПОО за първото полугодие на 2023 г.
 4. Отчет за осъществения последващ контрол на лицензираните центрове през първото полугодие на 2023 г.
- Отчет за дейностите на агенцията в рамките на Европейската година на уменията.

Дейността на експертните комисии през 2023 г. е организирана в съответствие с изискванията на ЗПОО и Правилника за дейността на НАПОО.

През 2023 г. са проведени заседания на ЕК както следва:

- **17** заседания на ЕК за обсъждане на проекти на ДОС за придобиване на квалификация по професии;
- **6** заседания на ЕК за обсъждане на предложения за промени в СППОО;
- **37** заседания на ЕК по процедури за издаване и изменение на издадена лицензия на ЦПО с добавяне на нови професии и специалности;
- **29** заседания на ЕК по процедури за прекратяване права по издадена лицензия на ЦПО.

Компетентното участие на членовете на УС и на ЕК в цялостната дейност на Агенцията създава възможност за постигане на успешни резултати, свързани с изпълнението на конкретните задачи, включени в Плана за 2023 г. За това допринася ефективната организация на заседанията, качествено разработената и своевременно предоставена документация от администрацията на Агенцията – доклади, докладни записки, проекти на ДОС, протоколи, резултати от изпълнявани проекти и други материали. Сериозен принос по отношение повишаване качеството на проектите на ДОС за придобиване на квалификация по професии има активното участие на Експертните комисии. От специалистите, представители на трите страни в социалното сътрудничество, са получени полезни предложения и препоръки за прецизиране на конкретни текстове в проектите на ДОС, както и за номиниране на специалисти с нужния опит и професионална квалификация за участие в работните групи и в рецензирането на проектите.

По изпълнение на функциите, регламентирани в чл. 42, т. 6, т. 7, т. 8 и т. 9 на ЗПОО, през 2023 г. е извършено следното:

Съгласно чл. 42, т. 6 на ЗПОО, въз основа на анализ на дейността на ЦПО и ЦИПО, Агенцията прави предложения за усъвършенстване на системата на ПОО. В изпълнение на тази разпоредба НАПОО ежегодно набира и анализира данни във връзка с дейността на ЦПО и ЦИПО през предходната календарна година. Получените резултати за 2022 г. са предоставени на вниманието на заинтересованите институции, организации и лица чрез публикация на интернет страницата, с презентации в заседанията на УС на НАПОО, в работни групи, уебинари и други национални и регионални форуми.

През 2023 г., в изпълнение на функциите на НАПОО като участник в мрежата ReferNet беше организирана и проведена национална конференция в присъствен формат, на която бяха изнесени актуални данни от проучвания и доклади в областта на ПОО на национално и европейско ниво.

В изпълнение на чл. 42, т. 8 на ЗПОО, НАПОО осъществява дейности, свързани с участие в разработването и изпълнението на национални стратегии в частта им, касаеща ПОО.

1.2. УЧАСТИЕ В ДЕЙНОСТТА НА РАБОТНИ ГРУПИ, СЪВЕТИ, КОМИТЕТИ, КОМИСИИ И ДР. КЪМ МОН, МТСП, МИ, МТ, МФ, АЗ, ЦРЧР, И ДРУГИ ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ, НА ОРГАНИЗАЦИИ НА РАБОТОДАТЕЛИТЕ И НА РАБОТНИЦИТЕ И СЛУЖИТЕЛИТЕ, НА БРАНШОВИ И ПРОФЕСИОНАЛНИ ОРГАНИЗАЦИИ, СВЪРЗАНИ С РАЗВИТИЕТО НА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА РАБОТНАТА СИЛА

Участието на НАПОО в процесите по разработване и реализиране на политики, стратегии, програми и концепции, насочени към развитие на националната система за ПОО, е основно направление в нейната дейност. Компетентното и ефективно участие в процесите на разработване и реализиране на политики, стратегии и концепции, свързани с развитие и усъвършенстване на националната система за ПОО, е постоянен приоритет в дейността на НАПОО. Задачите на Агенцията в това направление са свързани с разширяване на сътрудничеството с институциите и организациите, които имат отношение към ПОО, както и с практическото утвърждаване на възложената ѝ със ЗПОО координираща функция в този контекст.

Активното взаимодействие с държавните институции по конкретни въпроси и ключови проблеми в областта на ПОО, развитието на човешките ресурси и ученето през целия живот е в центъра на вниманието на екипа на НАПОО и през 2023 г.

През отчетния период представители на Агенцията са участвали като членове на междуведомствени работни групи, експертни съвети, комисии и комитети на национално ниво към Министерство на образованието и науката, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на икономиката и индустрията, Министерство на туризма, Министерство на здравеопазването и Министерство на отбраната.

През 2023 г. служителите от администрацията на НАПОО са ангажирани с участие в поредица от национални и международни събития по въпросите на ПОО. Със своя експертен потенциал НАПОО допринесе за успешното им провеждане, за формулирането на изводи и конкретни препоръки, насочени към развитие на системата на ПОО в съответствие с приоритетите, изведени на национално и европейско ниво и набелязване на конкретни мерки за повишаване на имиджа на ПОО сред младежи и лица, навършили 16 години.

Представени са експертни становища и предложения по следните проекти на документи:

- Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение
- Стратегия за развитие на малките и средни предприятия 2021-2027
- Проект на Решение на Министерски съвет за изменение на Националния план за действие по заетостта през 2023 г. и подготовка на НПДЗ за 2024 г. - Министерство на труда и социалната политика

Националната стратегия и План за действие за адаптиране към изменението на климата в Република България

Участието на представители на НАПОО в различни работни групи, комитети и други междуинституционални форми на сътрудничество през 2023 г. включва:

- Комитет по наблюдение към Програма „Образование“ 2022-2027
- Комитет по наблюдение към Програма „Развитие на човешките ресурси“ 2022-2027
- Консултативен съвет по ПОО към министър на образованието науката
- Националният съвет за насърчаване на заетостта
- Национална мрежа експерти по ПОО към Център за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР) – National VET team 2023
- Междуведомствена работна група за разработване на план за действие по заетостта за 2024 г. към МТСП
- Координационен съвет на Център за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи (ЦРЧРПИ) - Кремиковци
- Национална координационна група към МОН за Учене през целия живот
- Работна група за разработване на механизъм за прилагане на Препоръката на Съвета на ЕС относно интеграцията на дълготрайно безработните лица на пазара на труда
- Национален експертен съвет по тематичната дейност „Системи за управление на предвиждане на умения и съответствие с нуждите на пазара на труда в ЕС: Оценка за България“ към CEDEFOP
- Координационен съвет РГ 2 “Свободно движение на хора”
- Работна група 16 „Образование, взаимно признаване на професионални квалификации и научни изследвания“ към МОН
- Междуведомствен експертен съвет за прилагане на споразумението за сътрудничество и стратегическо партньорство при обмен на данни между Националния статистически институт и Министерството на образованието и науката
- Работна група във връзка с Директива 2013/55/ЕО на ЕП и на Съвета от 20.11.2013 г. за изменение на Директива 2005/36/ЕО относно признаването на професионалните квалификации - МОН
- Междуведомствена комисия на основание чл. 5 от Наредбата за условията и реда за поддържане на Списъка на регулираните професии в Република България, за осъществяване на процедурата по изготвяне на предложения за включване или изключване на професии от Списъка на регулираните професии в Република България - МОН
- Междуведомствена работна група по трудова миграция и трудова мобилност към МТСП
- Работна група на МОН и МЗ относно квалификации в системата на здравните грижи

1.3. Организиране и провеждане на дискусии, кръгли маси, семинари, конференции и други събития с участието на представители на заинтересованите страни:

Участието на експерти от НАПОО в тематични национални конференции, семинари, работни срещи, кръгли маси през 2023 г. е както следва:

- Национална конференция „Качество на професионалното обучение – търси, сравни и избери!“ в рамките на проект „Качество и ефективност“;
- Национални дни за Учене през целия живот;
- Национална конференция „Европейските измерения в професионалното образование и обучение“ – Refernet;
- Конференции и уебинари със съответните заинтересовани страни по дейност National VET team;
- Участие в представяне на резултати по проект на ОИСР „България: Реформиране на съществуващите и разработване на нови мерки за активиране на неактивни лица и включването им на пазара на труда в България“ - Връзка между хората и работните места: Достигане до неактивните и безработните лица в България и активирането им;
- Работни сесии на ОИСР по проект за национална стратегия за уменията;
- Национален научно-технически семинар на Българския съюз по заваряване под мотото „БСЗ – с лице към предизвикателствата на качеството“;
- Национална конференция „Дигитални умения за дигиталното десетилетие“, организирана от Министерството на труда и социалната политика;
- Междуведомствена работна група за промени в професия „Парамедик“.

ОБОБЩЕНИЕ:

1. Постигнатите резултати от изпълнението на дейностите по Оперативна цел 1 от Плана на НАПОО за 2023 г. са доказателство за активната и целенасочена работа на Агенцията като държавна институция с ключова роля в разработването и реализирането на националната политика в сектора на ПОО.

2. Професионалният опит и високата експертна компетентност на служителите на НАПОО допринасят за подготовката на важни национални стратегически и оперативни документи, произтичащи от законодателството в областта на ПОО.

3. Инициативите и конкретните дейности по двустранните споразумения за сътрудничество са важна предпоставка за постигане на съгласувани позиции по съществени въпроси, свързани с функционирането на системата на ПОО.

4. За реализация на дейностите на НАПОО по провеждане на политиките за учене през целия живот и за укрепване на връзките между ПОО и

пазара на труда принос имат ефективно организирани от Агенцията и проведени през 2023 г. заседания на трипартитните органи на Агенцията – УС и ЕК по професионални направления и професионално ориентиране.

5. Чрез поддържаната и през 2023 г. актуална информация в ИС на НАПОО се дава възможност за функциониране на публичните регистри, осигурява се прозрачност на дейността на Агенцията и тази на центровете и се дава възможност на институциите, бизнеса и гражданите да се информират за предоставяните от ЦПО услуги.

РАЗДЕЛ 2. РАЗВИТИЕ НА МРЕЖАТА ОТ ЛИЦЕНЗИРАНИ ЦЕНТРОВЕ ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ И ЦЕНТРОВЕ ЗА ИНФОРМАЦИЯ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ

2.1. Лицензиране и разширяване на мрежата от ЦПО и ЦИПО в контекста на осигуряване качеството на услугите по професионално обучение на лица над 16-годишна възраст и по професионално ориентиране

Развитието на мрежата от лицензирани ЦПО и ЦИПО е свързано и с постигането на Приоритет 2 от Плана за дейността на НАПОО - *Развитие на мрежата от лицензирани центрове за професионално обучение и центрове за информация и професионално ориентиране*, която включва издаване на лицензия на нови ЦПО и ЦИПО, както и изменение на издадени лицензии на ЦПО с добавяне на нови професии и специалности.

През 2023 г. са лицензирани 30 нови ЦПО, а 8 центъра са добавили към лицензиите си нови професии и специалности.

Броят на лицензионните процедури на ЦПО, реализирани от Агенцията за периода 2006 г. - 2023 г., са представени на Фиг. 1.

Фиг. 1.

На Фиг. 2 е представено съотношението между новите лицензионни процедури и процедурите за изменение на лицензия с добавяне на нови професии и специалности в периода 2008 г. - 2023 г.

Фиг. 2.

През 2023 г. броят на процедурите за издаване на лицензия на нови ЦПО е по-голям с 5 в сравнение с 2022 г. (30 бр. спрямо 25 бр.). През

тази година процедурите за изменение на лицензии с добавяне на нови професии и специалности са с 3 бр. по-малко в сравнение с 2022 г. (8 бр. спрямо 11 бр.).

Справка в Информационната система на НАПОО показва, че през 2023 г. кандидатите включват в заявленията за издаване на лицензия на ЦПО най-голям брой професии от професионални направления:

- 522 Електротехника и енергетика
- 345 Администрация и управление
- 346 Секретарски и административни офис дейности
- 815 Фризьорски и козметични услуги
- 482 Приложна информатика
- 582 Строителство
- 344 Счетоводство и данъчно облагане
- 811 Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг
- 521 Машиностроене, металообработване и металургия
- 525 Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства

Броят на лицензионните процедури на Центровете за информация и професионално ориентиране (ЦИПО), реализирани от Агенцията през последните години, могат да се проследят на фиг. 3.

Фиг. 3.

И през 2023 г., както и в предходната година, няма издадена лицензия на Център за информация и професионално ориентиране (ЦИПО). В

разглеждания период НАПОО е осъществявала консултации на потенциални кандидати за лицензиране на ЦИПО, но без да се стигне до откриване на административна процедура.

Експертите от дирекция „Професионална квалификация и лицензиране“ са провели редица консултации (в НАПОО, по телефон, по e-mail) с кандидати за издаване на лицензия, с външни експерти по лицензионните процедури, с представители на лицензирани центрове за професионално обучение и на центрове за информация и професионално ориентиране, с граждани, търсещи информация относно възможностите за участие в професионално обучение. През изминалата година голяма част от консултациите, предоставяни от експертите във връзка с лицензирането, бяха насочени и към потребители, търсещи съдействие и допълнителни разяснения за работа с новата Информационна система на НАПОО.

В рамките на 2023 г. са проведени общо 8 информационни дни- 5 от тях присъствено в градовете София, Варна, Пловдив и Ямбол, а останалите в онлайн формат, като са създадени възможности за участие на всички ЦПО, ЦИПО и външни експерти. В тях са се включили над 1500 лица. Акцент в събитията беше поставен върху работата с новата ИС на НАПОО, както и върху най-често допусканите грешки от ЦПО, установени при вписване на документи в Регистъра на издадените документи или при осъществяване на последващ контрол.

В рамките на проект „Качество и ефективност“ беше заснет видеоклип за професионалното обучение по професия „Парамедик“ в страната със заглавие „Парамедикът – нужната протегната ръка в спешната помощ“, в който са представени някои ключови аспекти на професията, както и ролята на НАПОО в сътрудничеството с ЦПО. Целта е да се насочи вниманието на търсещите варианти за квалификация и преквалификация лица към възможностите, произтичащи от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, както и да се популяризират някои добри учебни практики, прилагани от обучителните институции. Клипът беше премиерно представен на заключителната Национална конференция по проекта под наслов „Качество на професионалното обучение – търси, сравни и избери!“ на 26 септември 2023 г., като впоследствие беше излъчен в сутрешния блок на bTV „Преди обед“.

На събитието се състоя и награждаването на отличените ЦПО и ЦИПО, които в рамките на осъществения последващ контрол през годината са показали оптимални резултати в познаването и съблюдаването на нормативната база. Наградени са общо 17 ЦПО и 1 ЦИПО, което е вид стимул за обучителните институции да повишават качеството на предлаганите от тях услуги и да съблюдават действащите нормативни правила и процедури.

И през 2023 г. редовно се предоставят консултации на външните експерти, участващи като оценители в процедурите за издаване на

лицензия/изменение на издадена лицензия с добавяне на нови професии и специалности от експертите на НАПОО.

Проведени са 65 заседания на ЕК по съответните професионални направления, свързани с дейностите по лицензиране, промяна на лицензиите или отнемане на лицензии на ЦПО.

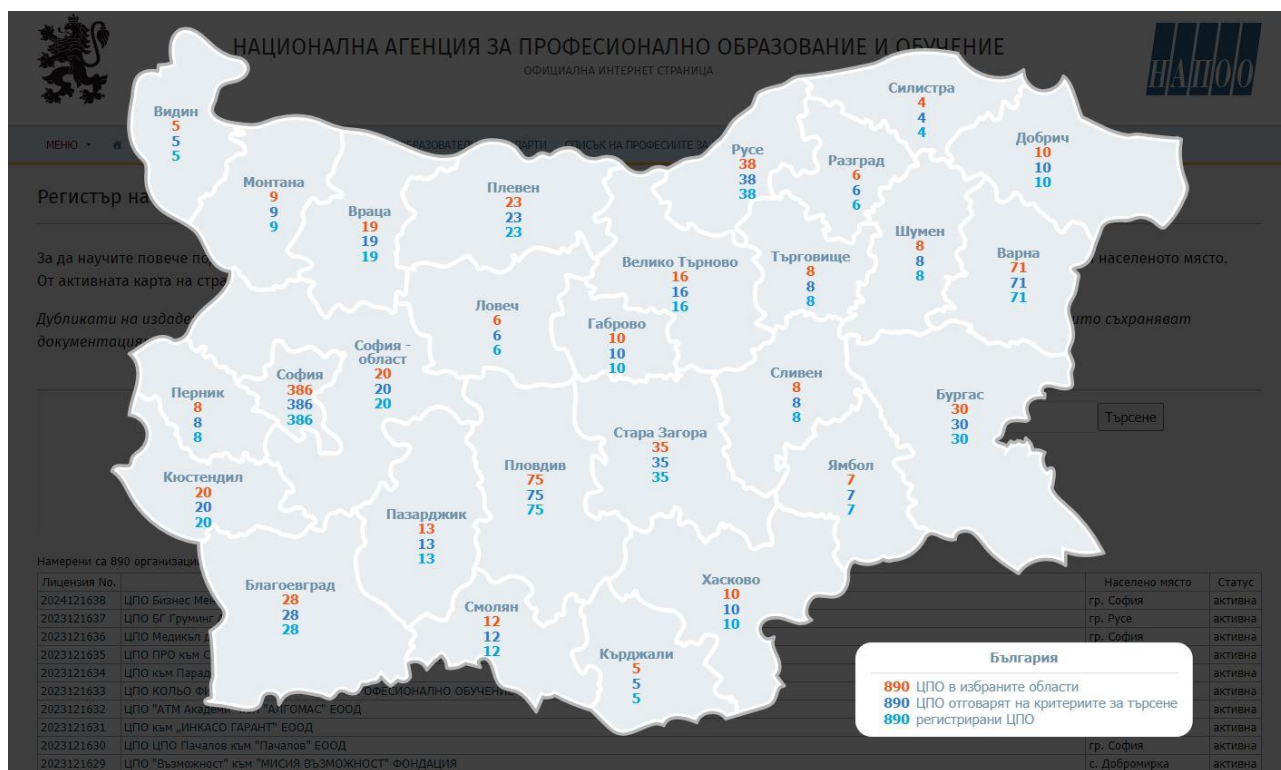
Документите, които се внасят за разглеждане и обсъждане в Експертните комисии, са подготвени качествено и представени в изискуемите срокове от експертите от дирекция „Професионална квалификация и лицензиране“.

Сроковете за лицензиране, произтичащи от ЗПОО, се спазват стриктно. Няма просрочени лицензионни процедури.

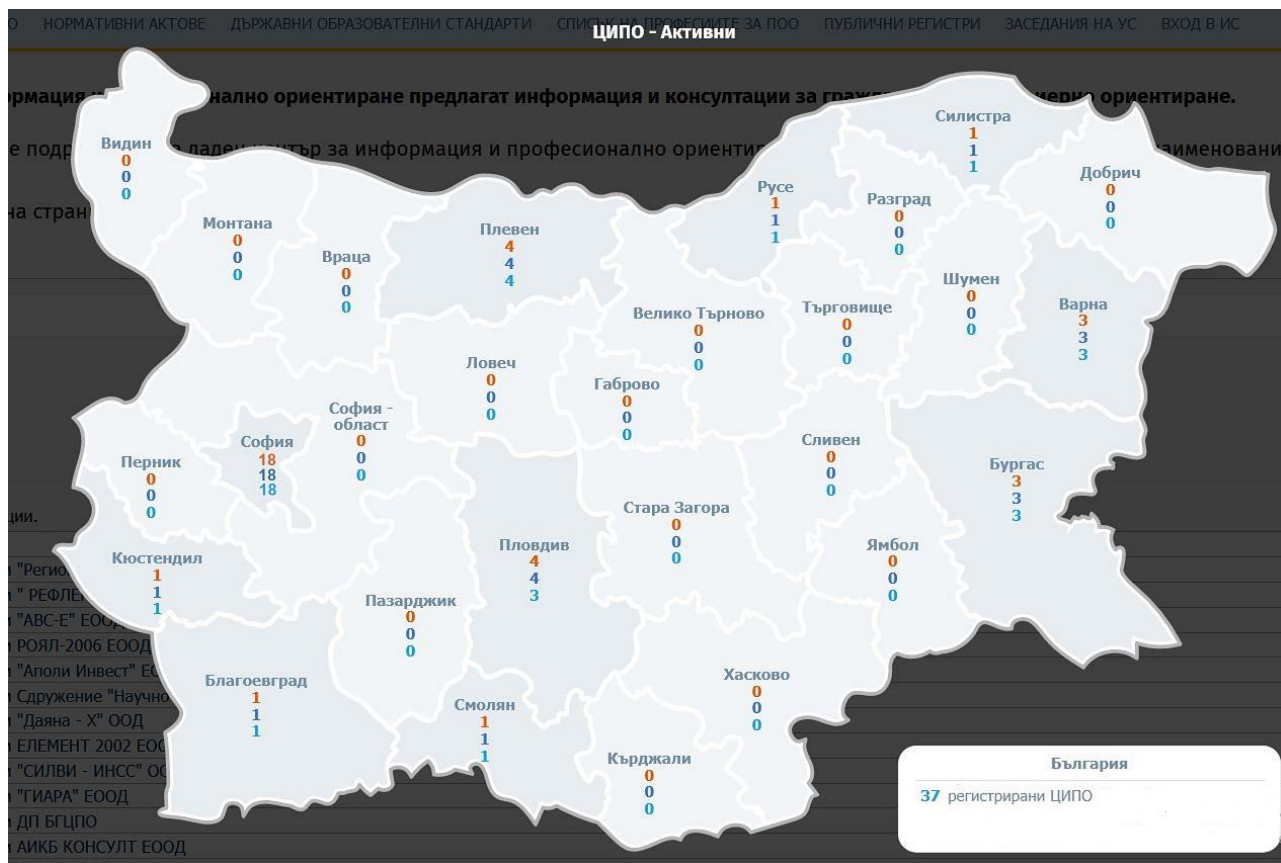
Към 31 декември 2023 г. мрежата в страната включва 890 действащи ЦПО и 37 ЦИПО.

Териториалното разпределение на ЦПО и ЦИПО в страната е представено на следващите фигури.

Фиг. 4. Разпределение на действащите ЦПО по области

Фиг. 5. Разпределение на действащите ЦИПО по области

Във връзка с чл. 40б, ал. 2 от ЗПОО, издадените от ЦПО Свидетелства за професионална квалификация и Свидетелства за валидиране на професионална квалификация се подават с електронни подписи в специализирания модул в ИС на НАПОО и след проверка за съответствие с нормативните изисквания и утвърждаване се публикуват в публичния регистър по чл. 42, т. 11 от ЗПОО. Резултатите от проверките на свидетелствата са представени в *Раздел 3*.

Поддържането на публичен регистър на лицензираните ЦПО и ЦИПО с активна лицензия, както и на ЦПО с прекратени права по издадената им лицензия чрез окончателно отнемане, е едно от изискванията на Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност (ЗОАРАКСД) и задължение на НАПОО, определено в чл. 42, т. 10 на ЗПОО. По този начин се осигурява по-голяма прозрачност по отношение дейността на центрове и се улесняват гражданите при избора на обучаваща институция. В съответствие с изискванията на ЗОАРАКСД, е организиран публичния регистър на подадените документи за лицензиране, публикуван на страницата на НАПОО в Интернет.

През 2023 г. е внедрена Информационна система (ИС) с разширени функции, която включва нови модули за:

- самооценяване на качеството в ЦПО;
- визуализиране на резултатите от мониторинга на качеството в ЦПО по различни критерии;

- измерване на удовлетвореността на завършилите професионално обучение;
- проследяване на реализацията;
- обучението по професии с придобиване на правоспособност;
- валидиране на професионални знания, умения и компетентности.

Основните принципи при надграждането на ИС на НАПОО са следните:

- ✓ Данните се въвеждат еднократно;
- ✓ Създадена е интеграция през Средата за междурегистров обмен Regix за ползване на данни от регистрите на МОН, МРРБ, МТСП, АЗ, НАЦИД и др.;
- ✓ Създадени са условия за е-плащане и е-автентикация;
- ✓ ИС е свързана с деловодната система на НАПОО;
- ✓ Автоматичен контрол на цифрови данни (напр. за брой учебни часове);
- ✓ Вграждане на времеви контроли (срокове по ЗПОО);
- ✓ Изпращане до ползвателите на нотификация за промени, изтичащи срокове и др.;
- ✓ Създаване на възможност за генериране на документи.

За работа с обновената ИС на НАПОО са обучени около 1500 лица, вкл. служители на НАПОО, МТСП и АЗ, представители на ЦПО и ЦИПО, експертни комисии и УС на НАПОО.

ОБОБЩЕНИЕ:

1. Дейността на НАПОО по издаване на лицензия на ЦПО и ЦИПО се осъществява при спазване на изискванията на ЗПОО, както и на изискванията за прозрачност и достъпност за организациите - кандидати за лицензиране.
2. И през 2023 г. лицензирането се извършва при стриктно спазване на нормативните изисквания.
3. В интернет страница на НАПОО, в двете менюта „За кандидати за лицензиране“ и „За лицензирани ЦПО и ЦИПО“ се публикуват и редовно се актуализират материали и методически документи – график на дейностите, указания за разработване на вътрешна система за осигуряване на качеството на професионалното обучение в ЦПО; индикатори за предоставяне на годишна информация за качеството на професионалното обучение в ЦПО, индикатори за предоставяне на годишна информация от ЦИПО и др.
4. Нормативно определеният срок за издаване на лицензия на ЦПО се спазва стриктно. Основните фактори за навременно приключване на процедурите са: спазване на стандартите за качество в административното обслужване и повишаване на ефективността на работата на администрацията; подобряване на качеството на подадените документи в резултат на проведените консултации на

кандидатите за лицензиране, както и на надградената ИС на НАПОО; повишаване на професионализма на всички участници в лицензионните процедури на базата на натрупан опит.

5. Чрез въвежданата и администрирана и през 2023 г. актуална информация в ИС на НАПОО се дава възможност за поддържане на публичните регистри, осигурява се прозрачност на дейността на Агенцията и тази на лицензираните центрове и се осигурява възможност на институциите, бизнеса и гражданите да се информират за предоставяните от ЦПО услуги.

6. Внедрената през 2023 г. Информационна система с разширени функции, включваща нови модули, осигурява допълнително качеството на извършваните дейности в ЦПО.

7. През 2023 г. няма постъпило заявление за издаване на лицензия на ЦИПО.

8. В резултат на изпълнението на процедурите по издаване и отнемане на лицензия, в края на 2023 г. броят на действащите на територията на страната лицензирани институции е както следва: ЦПО – 890 бр. и ЦИПО – 37 бр.

2.2. ЕФЕКТИВНО ФУНКЦИОНИРАНЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ВАЛИДИРАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ, ПРИДОБИТИ ЧРЕЗ НЕФОРМАЛНО ОБУЧЕНИЕ И ИНФОРМАЛНО УЧЕНЕ

Като национална институция за координация на дейностите в системата на ПОО, НАПОО има ключова роля при изграждане и прилагането на система за идентифициране и признаване на знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене. Важно място при изпълнението на тази роля имат подобряването на информираността на гражданите и повишаването на интереса към валидирането, за популяризирането му като начин за признаване на професионална квалификация, както и на доверието към квалификациите, придобити по неформален път. Методическото подпомагане на ЦПО от страна на НАПОО е предпоставка, която гарантира ефективното функциониране на системата за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене.

С надграждането на новата ИС на НАПОО в рамките на проект „Качество и ефективност“ специално място е отделено за оптимизиране на модула за валидиране на професионални знания, умения и компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене. По този начин ще се улесни дейността на ЦПО при провеждане на процедури за валидиране, както и дейността на НАПОО, свързана с последващ контрол на лицензираните центрове.

През 2023 г. валидирането е широко популяризирано чрез новия сайт на НАПОО и в рамките на организирани 8 информационни дни в различни градове в страната.

Раздел 3. Осигуряване на качеството в системата на професионалното образование и обучение

Основните резултати по Оперативна цел 3 от Плана на НАПОО са свързани със създаване на предпоставки (документи, дейности и процедури), подпомагащи обучаващите институции в системата на ПОО да предоставят качествени услуги по професионално образование, професионално обучение и професионално ориентиране.

За постигане на тази цел са включени четири основни дейности:

3.1. Поддържане на Списъка на професиите за професионално образование и обучение в съответствие с актуалните потребности на пазара на труда и с националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД)

Съгласно чл. 42, т. 3, буква а) на ЗПОО, НАПОО разработва и предлага на министъра на образованието и науката Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО).

Постъпилите в НАПОО предложения за допълване на Списъка през 2023 г. са разгледани на експертно ниво за съответствието им с „Ред за разработване и поддържане на Списъка на професиите за професионално образование и обучение“ (утвърден със Заповед № РД 09-5443/18.10.2017 г. на министъра на образованието и науката, изм. и доп. със Заповед № РД 09-3080/13.12.2019 г.).

През отчетния период в НАПОО са внесени следните предложения за актуализиране на СППОО с **допълване на нови професии и специалности**:

- Включване на нова професия „Боуен терапевт“ с прилежаща специалност „Боуен терапия“ – четвърта степен на професионална квалификация, професионално направление 726 Терапия и рехабилитация;
- Включване на нова професия „Ароматерапевт“ с прилежаща специалност „Ароматерапия“ – четвърта степен на професионална квалификация, професионално направление 726 Терапия и рехабилитация;
- Включване на нова професия „Сержант- старшина за ВМС – медицинско осигуряване на въоръжените сили“ - четвърта степен на професионална квалификация, професионално направление 863 Военно дело и отбрана;

- Включване на нова специалност „Изработване на композитни изделия“ – първа степен на професионална квалификация към професия 524090 „Работник в полимерните производства“, професионално направление 524 Химични продукти и технологии.

Предложенията за горепосочените професии „Боуен терапевт“ и „Сержант- старшина за ВМС – медицинско осигуряване на въоръжените сили“ са одобрени от съответните Експертни комисии, впоследствие утвърдени от Управителния съвет и са изпратени в МОН за провеждане на съгласувателна процедура при спазване на действащия Ред за разработване и поддържане на СППОО. Издадена е заповед на министъра на образованието и науката за актуализиране на СППОО с една нова професия в професионално направление 863 Военно дело и отбрана.

От Министерство на отбраната (МО) са внесени следните две предложения за актуализиране на СППОО чрез **заличаване на професии и специалности**:

- Заличаване на специалност „Командване на войскови единици до взвод“ от професия „Сержант (Старшина за военноморските сили) - командир“ - четвърта степен на професионална квалификация, професионално направление 863 Военно дело и отбрана;
- Заличаване на професия „Сержант (Старшина за военноморските сили) - инструктор“ - четвърта степен на професионална квалификация, професионално направление 863 Военно дело и отбрана.

И двете посочени предложения от МО са приети от ЕК и утвърдени от УС и МОН.

За качествената подготовка на предложенията експертите от дирекция „Професионална квалификация и лицензиране“ оказват експертна и методическа помощ на вносителите – консултации на място, онлайн, по телефона или по електронна поща. За предложенията, които не са подготвени във вида, който се изисква за разглеждане в ЕК или не са одобрени от съответната комисия, са дадени препоръки на вносителите за преработването им.

При необходимост, в заседанията на ЕК се канят за участие и представители на вносителите (авторите) на конкретното предложение, които могат да предоставят допълнителни разяснения и мотивировка по подготвените материали.

През 2023 г. са проведени 6 заседания на ЕК по професионални направления за обсъждане на внесените предложения за промени в СППОО.

И през 2023 г. експертите от специализираната администрация на НАПОО осъществяваха активна работа с Експертните комисии по повод уточняване на дейностите, свързани с актуализирането на СППОО.

Относно възложена задача от МОН, свързана с планиране на дейностите по предстоящото модернизиране на системата на ПОО (проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ по Програма „Образование“), експертите на НАПОО разработиха примерен график на заседанията на експертните комисии за запознаване с новата структура на СППОО и обсъждане на промените, свързани с намаляване на броя на професиите, въвеждане на широкопрофилни квалификации и заличаване на специалностите.

Експерти на НАПОО взеха участие в откриващата среща по проект "Модернизиране на ПОО", която се проведе в гр. Пловдив през м. ноември с присъствието на над 140 професионалисти от 20 икономически сектора, които влизат в състава на сформираниите Секторни съвети на уменията.

ОБОБЩЕНИЕ:

1. Внесените предложения за нови професии/специалности са продиктувани от липсата на специалисти на пазара на труда със специфична професионална квалификация, необходими за определени сектори, както и във връзка със стратегически цели на Министерство на отбраната по отношение на подготовката на военни кадри.

2. Активното участие на работодателите и други заинтересовани страни в заседанията на ЕК и в УС подпомагат НАПОО в процеса на вземане на компетентни решения по внесените предложения за актуализиране на СППОО.

3. През 2023 г. СППОО е актуализиран с включването на една нова професия и заличаването на две квалификации (професия и специалност) от професионално направление 863 Военно дело и отбрана.

3.2. Разработване и актуализиране на Държавни образователни стандарти (ДОС) за придобиване на квалификация по професии

През 2023 г. екипът на НАПОО успешно продължава да разработва и актуализира Държавните образователни стандарти (ДОС) за придобиване на квалификация по професии съгласно чл. 42, т. 3. от ЗПОО.

Цялостният процес по разработване и актуализиране на ДОС протича в съответствие с указанията, заложи в „Рамкови изисквания за разработване на ДОС за придобиване на квалификация по професии“ и „Методически указания за разработване на ДОС за придобиване на квалификация по професии“. Съблюдаването на посочените документи, както и на Вътрешните правила за условията и реда за разработване на Държавни образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии, гарантира единен подход при разработване на проектите, в което участват специалисти от различни професионални

направления. За повишаване на методическата подготовка експертите от дирекция „Професионална квалификация и лицензиране“ следят регулярно за актуални публикувани европейски документи и инструменти на сайта на CEDEFOP и в други релевантни общеевропейски платформи.

И през 2023 г. разработването на проекти на ДОС продължава да се извършва с необходимия професионализъм и при спазване на заложените срокове. Екипът на НАПОО извършва обученията и консултациите с работните групи на място, чрез платформата ZOOM, по телефон и по имейл. Редовното предоставяне на консултации на работните групи от страна на експертите има съществен принос към гарантиране качеството на проектите на ДОС.

За качествено разработване на ДОС положителен ефект оказва сътрудничеството и оперативната кореспонденция с експертите от МОН по въпроси, свързани със съдържанието на проектите. Публикуването на проектите на ДОС на страницата за обществени консултации дава възможност в тях да се отрази мнението на гражданите и бизнеса, които представят конкретни бележки и предложения за прецизиране.

Външната оценка на проектите е важен етап от процеса на разработването на ДОС. Тя включва рецензирането на подготвените проекти от високо квалифицирани специалисти в съответната професионална сфера - лица, които упражняват професията, преподаватели от висши училища и професионални гимназии.

Друг важен етап за оценяване на качеството на проектите на ДОС е обсъждането им от ЕК по професионални направления. През 2023 г. са проведени 17 заседания на ЕК по професионални направления за обсъждане на проекти на ДОС по различни професии от СППОО. За оперативното протичане на заседанията на Експертните комисии всички материали, свързани с разработените проекти, предварително се изпращат на членовете на ЕК по електронна поща, с възможност за получаване на обратна връзка във вид на предложения, становища и др. При необходимост, в заседанията се канят за участие авторите на ДОС и други външни експерти, които могат да дадат своето компетентно мнение по разработените проекти.

Проектите на ДОС, преминали етапа на експертна оценка от ЕК, се внасят за обсъждане и приемане от УС на НАПОО. През 2023 г., в рамките на 4 заседания на УС на НАПОО, са внесени за обсъждане 9 проекта на ДОС, разработени в единици резултати от ученето, групирани по видове професионална подготовка в съответствие със ЗПОО. Спазени са изискванията за представяне на проектите на ДОС в установения едномесечен срок преди провеждане на съответното заседание на УС. За периода няма върнати от УС проекти на ДОС за допълнителни корекции.

През 2023 г. експертите на Агенцията са преработили 8 проекта на ДОС за придобиване на квалификация по професии, които са били върнати от МОН за допълнителна работа, свързана с консултации с работните

групи или ЕК с цел изясняване на съдържанието им. Към края на разглеждания период се разработват още 3 проекта на ДОС, с което броят им става 20. През календарната година НАПОО инвестира усилия в проучване на материали, доклади, включително добри европейски практики, за разработване на образователни стандарти и връзката им с националните изпитни програми. През м. май 2023 г. стартира мащабен проект на МОН по *програма Образование "Модернизирание на професионалното образование и обучение"* за реформа на националната система за ПОО, която предвижда съществени промени в дейността на НАПОО във връзка с ДОС и СППОО. Заложените промени в проекта на ЗИД на ЗПОО също са в унисон с реформените процеси и оказват влияние върху планирането на дейността по ДОС. В тази връзка броят на разработените проекти на ДОС за 2023 г. е съобразен с настъпващите процедурни промени и е адекватен спрямо заложената целева стойност.

Всички проекти, придружени с пълния комплект документи, необходими за обсъждането им в УС, се публикуват на интернет-страницата на НАПОО с възможност членовете предварително да изпращат бележки и предложения по разработените материали.

Проектите на ДОС, одобрени от УС на НАПОО, се подготвят в срок за внасяне в МОН. Тези проекти, по които в рамките на процедурата по обществени консултации по чл. 26 от Закона за административните актове и съгласувателната процедура по чл. 52, т. 2, чл. 54, т. 1 и чл. 56, ал. 1, т. 3 на ЗПОО има постъпили предложения от МОН за изменение и допълнение, се връщат в Агенцията за привеждането им в съответствие с направените предложения. През 2023 г., както е посочено по-горе, по този ред има върнати за преработване 8 проекта на ДОС.

НАПОО поддържа актуална информация на електронната си страница, свързана с процеса на разработване и актуализиране на ДОС. В меню „Проекти на ДОС“ са публикувани всички проекти на стандарти (общо 9 бр.), които са приети от УС на НАПОО през 2023 г.

Всички образователни стандарти, публикувани в „Държавен вестник“ с наредби на министъра на образованието и науката за ДОС за придобиване на квалификация по професии (общо 18 бр.) своевременно са качени и на сайта на НАПОО – в рубриката „ДОС, публикувани в ДВ“, и в рубриката „Новини“. По този начин се цели ЦПО да бъдат своевременно информирани, за да актуализират учебните планове и програми по професиите, за които притежават лицензия за извършване и удостоверяване на професионално обучение. В новата ИС на Агенцията има техническа опция всички ЦПО, които извършват обучение по професия с актуализиран ДОС, своевременно да получават известие при въвеждане на образователния стандарт в системата.

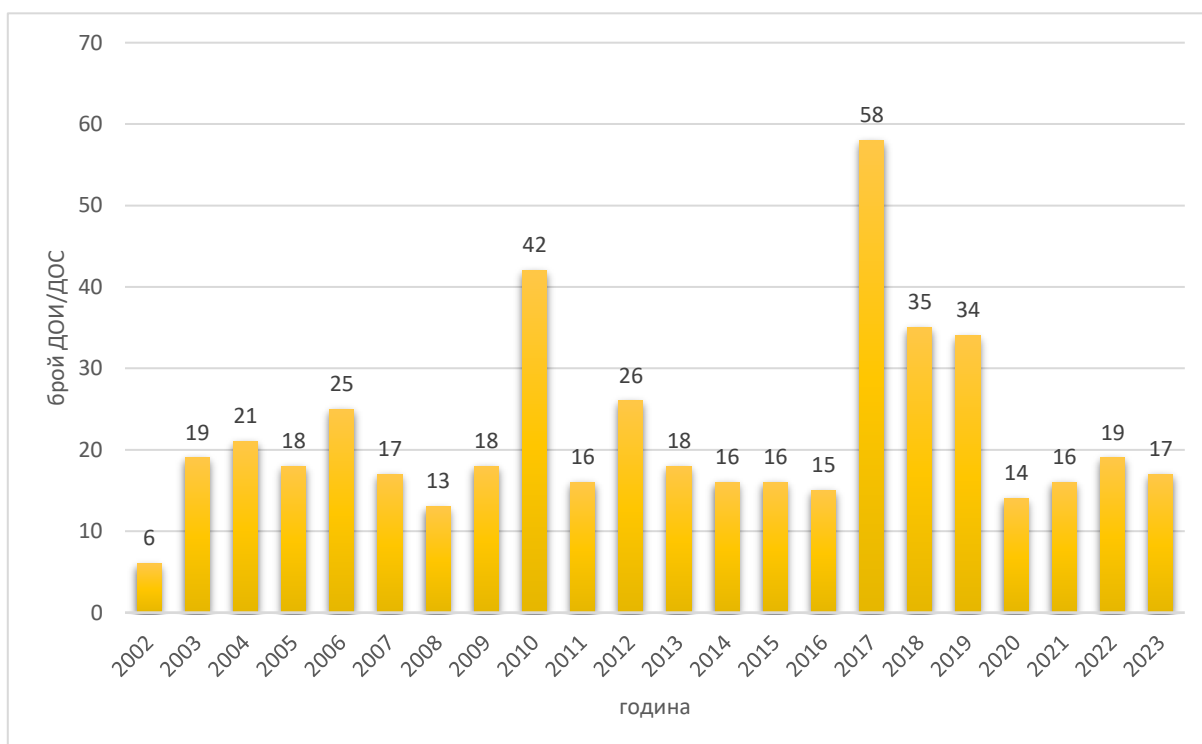
Количествените показатели във връзка с разработване и актуализиране на ДОС за придобиване на квалификация по професии през 2023 г. са:

- Брой проекти на ДОС, разработвани през годината - 20
- Брой проекти на ДОС, подготвени за обсъждане от УС на НАПОО - 9
- Брой ДОС, приети от УС на НАПОО - 9
- Брой ДОС, представени в МОН за съгласуване и утвърждаване - 9
- Брой ДОС, публикувани с наредби в ДВ - 18
- Брой проекти на ДОС, които са в процедура на разработване - 3 (предвижда се да бъдат завършени през 2024 г.)
- Брой организирани и проведени заседания на ЕК за обсъждане на проекти на ДОС - 17
- Брой преработени проекти на ДОС (поради настъпили промени в нормативната уредба или постъпили бележки) - 8

Обобщена информация за процеса на разработване на ДОИ/ДОС за периода 2002-2023 г. е представена на Фиг. 6.

Фиг. 6.

Брой проекти на ДОИ/ДОС за придобиване на квалификация по професии, внесени за утвърждаване в МОН за периода 2002–2023 г.

В периода 2002-2023 г. Рамковите изисквания за разработване на ДОС са актуализирани 4 пъти. Разработените ДОС за придобиване на квалификация по професии (обнародвани в ДВ и приети от УС на НАПОО проекти), са общо 361 броя към 31.12.2023 г. и са разпределени по следния начин:

- ДОС, утвърдени от УС на НАПОО, изготвени според Рамковите изисквания от 2019 г. - 83
- ДОС, утвърдени от УС на НАПОО, изготвени според Рамковите изисквания от 2015 г. - 111
- ДОС, утвърдени от УС на НАПОО, изготвени според Рамковите изисквания от 2007 г. - 115
- ДОС, утвърдени от УС на НАПОО, изготвени според Рамковите изисквания от 2002 г. - 57
- Брой професии от СППОО, по които няма разработени ДОС - 15

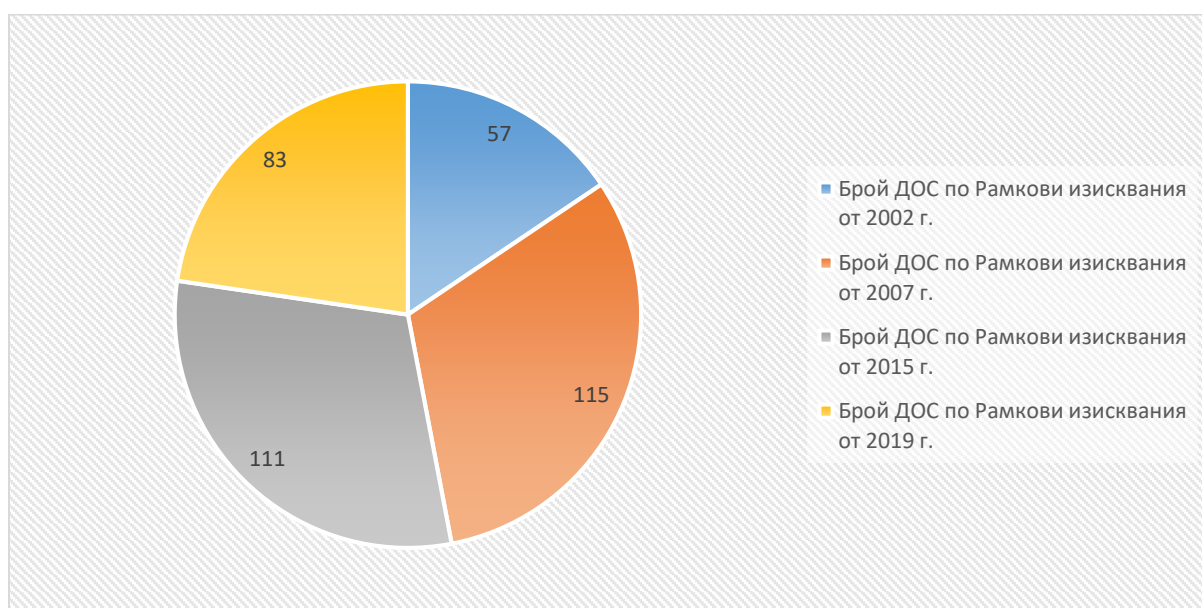
Забележка:

За част от професиите в СППОО има разработени по няколко проекта на ДООИ/ДОС - според два или три варианта на Рамковите изисквания. Част от проектите, представени за утвърждаване в МОН, не са съгласувани и съответно за тях все още няма издадени Наредби.

Фиг. 7.

Разработени ДООИ/ДОС за придобиване на квалификация по професии по вариантите на Рамковите изисквания, прилагани от 2002 г. до 2023 г.

(към 31.12.2023 г.)

ОБОБЩЕНИЕ:

1. НАПОО успешно изпълнява функцията по разработване и актуализиране на проекти на ДОС, регламентирана в т. 42, т. 3. от ЗПОО.
2. Всички разработени проекти на ДОС през 2023 г. са съобразени с изискванията, регламентирани в чл. 13а на ЗПОО, и с Рамковите изисквания и Методическите указания, актуализирани през 2019 г.
3. ДОС, разработени във вид на „единици резултати от ученето“, са добра база за реализиране на микроуверенията с цел подпомагане на националните политики по заетостта (съгласно Препоръката на Съвета относно европейски подход към микроуверенията с цел стимулиране на ученето през целия живот и пригодността за заетост).
4. Единиците резултати от ученето в ДОС улесняват прилагането на останалите европейски инструменти и принципи в ПОО – ЕКР/НКР, Европас, валидиране и признаване на неформално обучение и информално учене, кариерно ориентиране и др.
5. ЦПО следва да прилагат публикуваните ДОС при актуализиране на учебните си планове и програми по професии/специалности, по които са лицензирани. За своевременното им уведомяване при настъпване на това обстоятелство е създадена техническа възможност към надградената ИС на НАПОО.
6. ДОС за придобиване на квалификация по професии са ценен инструмент за международното признаване на документите за професионално образование, професионално обучение и за транснационалната мобилност - съдействат за повишаване на прозрачността и съпоставимостта на професионалните квалификации.
7. Повишаването на експертността на служителите от специализираната администрация е в резултат и от участието им в международни форуми и уебинари, насочени към разработването на професионални профили, секторни рамки, подходи за прилагане на микроуверенията, „зелени умения“ в квалификациите и други, проведени от международни организации за повишаване на привлекателността на ПОО.

3.3. Осъществяване на последващ контрол на дейността на лицензираните ЦПО и ЦИПО, с цел подобряване на качеството на предоставяните услуги

В изпълнение на чл. 49в от ЗПОО и Плана за контролната дейност на НАПОО за 2023 г. е осъществен последващ контрол на дейността на

лицензирани ЦПО и ЦИПО от цялата страна. Проверяват се лицензирани институции по предварително утвърдени критерии; ЦПО, за работата на които има подадени сигнали и жалби, както и ЦПО, за които се установяват пропуски в работата на базата на наличните документи в ИС на НАПОО.

През 2023 г. е извършен последващ контрол на 162 ЦПО и 2 ЦИПО.

Извършени са 11026 проверки на СПК (за някои документи се е налагало да бъдат проверявани повече от веднъж).

Във връзка с подаване на Годишната информация по чл. 22, ал. 8 от ЗПОО за 2022 г., през ИС в периода януари-декември 2023 г. са проверени 899 ЦПО и 38 ЦИПО. Изготвени са 2 бр. анализа: *Анализ за дейността на ЦПО и ЦИПО за 2022 г. и Анализ на данните от доклади на ЦПО и ЦИПО за самооценка на качество за 2022 г.*

Последващият контрол през ИС на НАПОО дава възможност за още по-детайлно проследяване и верифициране за спазване на изискванията на нормативната уредба в областта на професионалното обучение и професионалното ориентиране в дейността на ЦПО и ЦИПО.

През 2023 г., във връзка с неизпълнението на изискванията на чл. 22, ал. 8 от ЗПОО, както и във връзка с неизпълнението на условията на издадената лицензия, са прекратени правата по издадената лицензия чрез окончателно отнемане на общо 42 броя ЦПО, както следва:

- За неспазване на изискванията на нормативната уредба в областта на професионалното обучение (последващ контрол) – 6 бр. ЦПО;
- по постъпило писмено искане от притежателя на лицензията за прекратяване на правата по издадената им лицензия – 27 бр.;
- за неподадена годишна информация за дейността – 9 бр. ЦПО.

Резултатите от мониторинга са обобщени както следва:

1. ЦПО, проверени във връзка с непредставена годишна информация за дейността и годишен доклад за самооценка на качеството за 2022 г. (съгласно изискването на чл. 22, ал. 8 от ЗПОО) в това число:

- ✓ 18 ЦПО, които не са подали годишна информация за дейността и годишен доклад за самооценка на качеството;
- ✓ 4 ЦПО, които не са подали годишна информация за дейността;
- ✓ 5 ЦПО, които не са подали годишен доклад за самооценка на качеството;
- ✓ 7 ЦПО, подали годишна информация за дейността с нулеви стойности.

2. Пълна проверка на прикачените в Информационната система свидетелства за професионална квалификация и свидетелства за валидиране на професионална квалификация.

При проверка на документите в ИС на НАПОО в изпълнение на чл. 42, т. 11 от ЗПОО, по данни от ИС до 31.12.2023 г. са прегледани 11026 Свидетелства за професионална квалификация и Свидетелства за валидиране на професионална квалификация, от тях включени в регистъра по чл. 42, т. 11 от ЗПОО са 5618 свидетелства, 2587 документа са върнати след първа проверка за отстраняване на констатираните нередовности, 234 са отказани за публикуване в публичния регистър като несъответстващи на ЗПОО и на ДОС за придобиване на квалификация по професия. За всеки проверен документ е изпратено експертно становище до ЦПО. Проверката на издадените документи през модула в ИС за включването им в Регистъра на документите е изключително детайлна и, въпреки че част от нея е автоматизирана, отнема много време, водейки до съществено увеличаване на натоварването на служителите.

Предприетите от НАПОО мерки за недопускане на по-нататъшни грешки при попълването на документите за придобита квалификация са:

- детайлно обсъждане на реда за поръчване, попълване, издаване и съхраняване на задължителната документация в ЦПО по време на проведените консултации с ЦПО и на реализираните информационни дни;

- подготвяне на подробни отговори на постъпващите по ел. поща и по телефона запитвания, както и предоставяне на консултации на място по време на последващия контрол.

3. Последващ контрол на ЦПО в съответствие с плана за контролната дейност, както и проверки на центрове, които са получили предписания за отстраняване на констатираните несъответствия, но не са представили доклад за предприетите мерки.

В периода януари – декември 2023 г. са проверени общо 162 ЦПО и 2 ЦИПО, като 75 от тях са в София и 89 – в страната.

Всички 37 ЦИПО с активна лицензия са проверени през ИС на НАПОО, 2 ЦИПО са проверени на място, в офиса на центъра.

От проверените ЦПО, за 23 не са установени нередовности и не са дадени препоръки за бъдещата дейност. Останалите центрове имат пропуски при осъществяване на своята дейност.

Намалява броят на ЦПО, които не подават в срок доклада за изпълнение на препоръките от проверката. В резултат от направените проверки през периода януари – декември 2023 г. са прекратени правата по лицензията чрез временно отнемане за срок от 3 месеца на 1 (един) ЦПО, на 1 (един) ЦПО са прекратени правата чрез окончателно отнемане, а 4 (четири) ЦПО са подали писмено искане за прекратяване на правата по издадената им лицензия.

И през 2023 г. превантивната работа на служителите на Агенцията по отношение на често допусканите от ЦПО грешки, включваща многобройни публикации и консултиране, дава необходимия ефект. Най – честите грешки, допускани в дейността на ЦПО и ЦИПО са свързани с документацията за приемане на кандидатите за обучение/информирание и професионално ориентиране, организацията и провеждането на професионалното обучение/информирание и професионално ориентиране, при попълване на издаваните документи за професионална квалификация, както и грешки при работа в ИС на НАПОО.

Направени са следните препоръки:

1. Да бъдат актуализирани учебните планове и учебните програми за обучение в съответствие с рамковите програми, утвърдени от министъра на образованието и науката и Държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии, актуализираните учебни планове и програми да се прикачат в профила на центъра в Информационната система на НАПОО;
2. Да се води задължителна учебна документация, в изпълнение на чл. 5, ал. 1 на Наредба 2 от 22.06.2018 г. за документите за професионално обучение на лица, навършили 16 години;
3. При издаване на документи, удостоверяващи завършено професионално обучение, реквизитите да се попълват в съответствие с изискванията на Наредба № 8 за информацията и документите;
4. Държавният изпит за придобиване на степен на професионална квалификация част по теория и част по практика да се провежда по Националните изпитни програми за съответната професия (при наличие на НИП) и в съответствие с Наредба № 1 от 19 февруари 2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация;
5. Да се актуализира Правилникът за устройството и дейността на ЦПО в съответствие с промените в нормативната уредба; актуализираният и утвърден правилник да бъде прикачен в ИС на НАПОО;
7. Да се спазват изискванията, на които трябва да отговарят обучаващите, съгласно Държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии и в съответствие с чл. 14, ал. 3 от ЗПОО.

Често срещани през 2023 г. са следните грешки:

- Непълно изписване на наименованието на центъра (със съкращения или абривиатура) в документите за професионална квалификация, както и изписване на наименование, различно от вписаното в издадената лицензия;
- Неунищожени празни редове с тирета в издаваните документи;
- Неправилно вписани нива на НКР/ ЕКР;

- Положените печати върху издаваните документи не съответстват по форма и съдържание на изискванията на ЗПОО;
- Използване на учебни планове и програми, които не в съответствие с актуалния Държавен образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия;
- Учебните предмети не са диференцирани съобразно вида професионална подготовка;
- Съотношението между брой часове по теория и практика при професионално обучение по част от професията не е спазено;
- Учебните часове за разширена професионална подготовка не се разграничават от учебните часове за задължителна професионална подготовка;
- Грешки в регистрационните книги за издадените документи – неправилно номериране; използвани образци на книги, които не са предназначени за центровете за професионално обучение, регистрационните книги се водят само в електронен вид, не са прошнуровани и страниците не са номерирани;
- Медицинският документ по чл. 14, ал. 3 на ЗПОО е издаден с дата, след датата на започване на обучението;
- Липса на документи за минимално входящо образователно равнище във връзка с чл. 14, ал. 4 от ЗПОО;
- Разминаване в номера на изпитния протокол с номера, вписан в Свидетелството за професионална квалификация;
- Некоректно изготвени протоколи във връзка с проведен изпит/държавен изпит;
- Неприложени документи за преподаватели по чл. 49б, ал. 2, т. 9 от ЗПОО (автобиография, диплома за висше образование, документ за професионална квалификация, декларация за съгласие);
- Неспазване на 10-дневния срок, в рамките на който следва да се въведе информация в ИС на НАПОО съгласно чл. 50, ал. 4 от ЗПОО;
- Правилника за устройството и дейността на ЦПО не е приведен в съответствие с изискванията на нормативната наредба;
- Учебните планове и програми не са актуализирани в съответствие с изискването на чл. 13д от ЗПОО – най-малко веднъж на всеки 5 години.

Направените при проверката препоръки дават положителни резултати при над 80% от проверените през 2023 г. ЦПО. Доказателство за това са получените писмени доклади с приложени доказателства от центровете за предприетите от тях действия за по-нататъшно недопускане на несъответствия и нарушения и за отстраняване на допуснатите нередовности.

4. Тематични проверки на ЦПО

- а) по жалби и сигнали – извършена проверка на 3 ЦПО;
- б) проверки на документацията на проведени в ЦПО процедури по валидиране – през 2023 г. 9 ЦПО са информирали НАПОО за

провеждане на общо 18 процедури по валидиране на професионална квалификация, с включени в тях 137 лица.

В резултат на извършените проверки в периода януари – декември 2023 г. са направени следните изводи:

1. Центровете се справят успешно с въведените модули в ИС, свързани със заявяването, получаването, издаването и отчитането на документи с фабрична номерация.
2. Проверката на издаваните от ЦПО свидетелства за професионална квалификация и свидетелства за валидиране на професионална квалификация преди публикуването им в публичния регистър създава предпоставка лицата да получават документи, отговарящи на всички изисквания на нормативната база.
3. След анализ на проверката на издаваните от ЦПО свидетелства, служителите на НАПОО насочват усилията си за консултиране и подготвяне на информационни материали за подпомагане на ЦПО с цел да се избягват констатираните грешки.
4. Проверките на издаваните свидетелства за професионална квалификация и свидетелства за валидиране на професионална квалификация през ИС на НАПОО доведоха до интензивен процес на актуализиране на учебните планове и учебните програми на ЦПО, както и на Правилниците за устройството и дейността на ЦПО.
5. Центровете, чиито свидетелства за професионална квалификация са обект на проверка от служителите в НАПОО, подобряват съществено организацията и удостоверяването на професионално обучение по част от професията.
6. Усилията на НАПОО при проверка на годишните доклади за дейността на ЦПО през ИС са насочени към по-детайлна проверка на издаваните документи от центрове, които са провеждали и удостоверявали само професионално обучение по част от професията.
7. С влизането в сила на Наредба № 2 за документите за професионално обучение на лица, навършили 16 години от 10.07.2018 г., центровете разполагат с нормативен документ, регламентиращ ясни правила относно документацията, която е необходимо да водят и изискванията към издаваните документи.
8. Периодичните съобщения на сайта на НАПОО и специализираните методически материали в подкрепа на ЦПО са ефективен начин за повишаване качеството на професионалното обучение и неговото удостоверяване.

Последващият контрол на НАПОО през 2023 г. ще продължи чрез:

1. Проверки през ИС на НАПОО на всички издавани от ЦПО документи за придобита професионална квалификация и документи за валидиране на професионална квалификация (вкл. и тези, които не подлежат на задължителна такава по силата на чл. 40б, ал. 2 от ЗПОО) за точно попълване на всички реквизити съгласно изискванията на Наредба № 8 от 11.08.2016 г. на министъра на образованието и науката за

информацията и документите за системата на предучилищното и училищно образование и изискванията на Наредба № 2 от 10.07.2018 г. за документите за професионално обучение на лица, навършили 16 години.

2. Проверки на ЦПО, които провеждат обучение по част от професия и не са издавали документи за проверка през ИС на НАПОО за включване в Регистъра по чл. 42, т. 11 от ЗПОО.

3. Осъществяване на проверки на заявени от ЦПО процедури по валидиране.

4. Проверки, свързани с работата на ЦИПО с цел установяване качеството на предоставяните услуги.

5. Проверки по постъпили жалби и сигнали на институции, граждани и други заинтересовани страни.

6. Мониторинг на актуалността на информацията в ИС на НАПОО в профилите на ЦПО по отношение на: материално-техническа база, преподаватели с необходимата квалификация, актуализирани учебни планове и учебни програми с отразените изменения съгласно ДОС за придобиване на квалификация по професии, с рамковите програми и др.

ОБОБЩЕНИЕ:

1. Осъществяваният последващ контрол върху дейността на лицензираните центрове осигурява в по-голяма степен обективност, изчерпателност и е гарант за качеството на извършването и удостоверяването на професионално обучение в ЦПО.

2. С наличното финансиране, НАПОО успя да осъществи планирания брой проверки на ЦПО и ЦИПО в цялата страна, съгласно Плана за контролната дейност на НАПОО за 2023 г. – проверките на място на ЦПО и ЦИПО са общо 164 (162 ЦПО и 2 ЦИПО).

3. Методиката и индикаторите за събиране на годишна информация за дейността на ЦПО и ЦИПО са работещи и надеждни и дават възможност за проследяване на дейността на центровете и набиране на информация във връзка с предоставяните квалификационни услуги за лица над 16-годишна възраст в страната, търсенето на курсове по конкретни професии и специалности, начина на организиране и финансиране на професионалното обучение, търсенето на услуги по професионално ориентиране, мотивиране и др.

4. Функциониращият модул в надградената Информационна система на Агенцията за проверка на документите, улеснява дейността не само на ЦПО, но и на НАПОО като компетентна институция, която съгласно ЗПОО е органът, който поддържа регистъра на издадените документи за професионална квалификация.

3.4. МЕТОДИЧЕСКО ОСИГУРЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА НА ЦПО И ЦИПО

Важна предпоставка за укрепване на институционалния капацитет на ЦПО и ЦИПО е оказваната от НАПОО методическа и експертна помощ на служителите в лицензираните центрове. Методическата работа на Агенцията обхваща широк спектър от теми – актуални промени на действащата нормативна уредба в ПОО, изисквания при издаване на документи за професионална квалификация, осигуряване на качеството на предлаганото професионално обучение, организиране и провеждане на процедури за валидиране на професионални знания, умения и компетентности и др.

Методическата подкрепа по отношение спазването на действащата нормативна уредба, включително и за издаване на документи за професионална квалификация, е важна предпоставка за повишаване на качеството на професионалното обучение, предоставяно от ЦПО, както и на предоставяните услуги от ЦИПО. Въз основа на констатациите от последващия контрол на ЦПО и ЦИПО на място и през ИС през годината са давани конкретни препоръки за подобрене. Препоръките в констативните протоколи от последващия контрол и докладите от ЦПО и ЦИПО, съдържащи информация за изпълнението им, са доказателство за ползите от оказването на методическа подкрепа.

Ценна за центровете е методическата помощ, която длъжностните лица от НАПОО оказват при реализиране на дейността им, свързана с поддържане на актуална информация в ИС на НАПОО при изготвяне и подаване на годишната информация и годишния доклад за самооценка на качеството по чл. 22, ал. 8 от ЗПОО.

Друга група важни въпроси, които през годината бяха обект на експертно-методическата помощ от страна на НАПОО, е свързана с правилното оформяне и водене на учебната документация на обучаващата институция. За улесняване на кандидатите за лицензиране, както и за кандидатите, които желаят изменение на лицензията си с добавяне на нови професии и специалности, информацията в меню „За кандидатите за лицензиране“ на сайта на НАПОО периодично се допълва и актуализира. В тази рубрика са публикувани всички актуализирани документи, свързани с лицензионния режим.

През 2023 г. продължи практиката ЦПО и ЦИПО да бъдат своевременно информирани за промени в нормативната база – в ЗПОО, в СППОО, в ДОС за придобиване на квалификация по професии, в наредби за документи за професионално обучение и в други документи, свързани с тяхната дейност.

На сайта на НАПОО в меню „За лицензирани ЦПО и ЦИПО“ се публикуват методически материали, подпомагащи дейността на центровете при прилагане на актуализираната нормативна уредба за системата на ПОО. Индикаторите, по които ЦПО извършват самооценка на качеството на професионалното обучение за 2023 година, както и рамката на

годишния доклад за самооценка, който се представя чрез ИС на НАПОО, са публикувани в рубриката „Методически материали за ЦПО“, в основно меню „За лицензирани ЦПО“ на интернет-страницата на НАПОО: <https://www.navet.government.bg/bg/metodicheski-materiali-za-tspo/>

През 2023 г., в новия сайт на НАПОО е актуализирана рубриката на сайта „Често задавани въпроси“, насочена както към кандидати за лицензиране, така и към лицензираните центрове.

На сайта на Агенцията е публикуван Годишен календар на дейностите на ЦПО, подпомагащ центрoвете регулярно да изпълняват задълженията си при спазване на нормативната уредба.

В рамките на 2023 г. са проведени общо 8 информационни дни за центрoвете- 5 от тях присъствено в градовете София, Варна, Пловдив и Ямбол, а останалите в онлайн формат, като са създадени възможности за участие на всички ЦПО, ЦИПО и външни експерти. В тях са се включили над 1500 лица. Акцент в събитията беше поставен върху работата с новата ИС на НАПОО, както и върху най-често допусканите грешки от ЦПО, установени при вписване на документи в Регистъра на издадените документи или при осъществяване на последващ контрол.

Като част от методическата подкрепа на ЦПО може да се считат и публикациите и събитията, организирани по проект „Качество и ефективност“ – насочени към идентифициране и популяризиране на добри практики и поощряване на ЦПО да ги прилагат.

ОБОБЩЕНИЕ:

1. НАПОО осъществява методическа дейност за подпомагане на лицензираните ЦПО и ЦИПО в страната, като използва различни форми и канали – сайтът на Агенцията, информационни срещи, консултации по телефон и електронна поща.
2. В резултат на проведените консултации и оказаната методическа помощ на кандидатите за лицензиране през 2023 г., подготвените документи са пълни и качеството им е подобро.
3. На страницата на НАПОО в специализираната рубрика „За лицензирани центрове“ и в рубриката „Новини“ се публикуват актуални методически материали в подкрепа дейността на ЦПО и ЦИПО, резултати от последващия контрол, анализи за дейността на ЦПО и ЦИПО и самооценката на качеството, наредби на ДОС за придобиване на квалификация по професии, проекти на нормативни актове и др.

РАЗДЕЛ 4. ПРОУЧВАНЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ОПИТ И ДОБРИ ПРАКТИКИ В ОБЛАСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ И АДАПТИРАНЕ, С ЦЕЛ ВНЕДРЯВАНЕТО ИМ НА НАЦИОНАЛНО И НА ИНСТИТУЦИОНАЛНО НИВО

За постигане на Оперативна цел 4 от Плана на НАПОО за 2023 г. са включени поредица от дейности, свързани с:

- конференции, организирани от европейски институции и организации;
- изпълнение на Плана на Европейската мрежа за обмен на информация, опит и експертиза в областта на ПОО – проект ReferNet България;
- инициативи по прилагане на ЕКР, НКР и Секторни квалификационни рамки;
- участие в международни проекти и в проекти, финансирани по оперативните програми;
- участието на НАПОО в европейски мрежи, работни срещи и семинари.

4.1. ПОВИШАВАНЕ НА ПРОЗРАЧНОСТТА И СЪПОСТАВИМОСТТА НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ КВАЛИФИКАЦИИ И УЛЕСНЯВАНЕ МОБИЛНОСТТА НА ОБУЧАВАНИ И ЗАЕТИ ЛИЦА

Чрез изпълнение на основните функции на НАПОО - разработване и актуализиране на СППОО и на ДОС за придобиване на квалификация по професии - Агенцията осигурява възможност за повишаване на прозрачността и съпоставимостта на професионалните квалификации. Тези документи способстват за признаването на квалификациите и за улесняване на трудовата мобилност на български граждани в рамките на Европейския съюз. С участието си в различни инициативи НАПОО съдейства за популяризиране на ползите от внедряването на европейските инструменти в ПОО и тяхното прилагане в национален контекст.

През 2023 г. въпросът за прозрачността и съпоставимостта на професионалните квалификации и улесняването на мобилността придоби ключово значение във връзка с усложнената ситуация, свързана с войната в Украйна и отражението ѝ върху пазара на труда в Европа и България в частност. На дневен ред са и въпросите по отношение на цифровизацията и концепцията за устойчивостта, в контекста на Европейската зелена сделка. Експертите на НАПОО имаха възможността да участват в редица онлайн събития, където водещи експерти в областта на ПОО предлагаха идеи и решения за адаптиране към новите условия. Тендециите, които се разискват на европейско институционално ниво са в посока необходимостта от съгласувани усилия за повишаване на уменията и преквалификация, за да се гарантира, че работната сила ще се адаптира в новите условия. На дневен ред са *уменията за зелен преход*, включващи умения и

компетентности, но също и знания, способности, ценности и нагласи, необходими за живот, работа и действие в ефективни по отношение на ресурсите и устойчиви икономики и общества. Бяха прегледани редица доклади, публикации и информационни материали на OECD, Cedefop, Европейската комисия, след което бяха резюмирани и качени на интернет страницата на НАПОО и в социалните мрежи.

Двамата представители от НАПОО активно се включват в организираните семинари от ЦРЧР и оказват методическа подкрепа на организации в областта на професионалното образование и обучение, както и на бизнеса. Целта на инициативата National VET team е въвеждане на успешни модели на интегриране на системата ECVET, както и осигуряване на по-добро качество, достъпност и реализация на приобщаващо професионално образование и обучение в България, в това число и по-добра реализация на дистанционно обучение по време на пандемии.

През 2023 г. в работата по годишния план по развитие и популяризиране на системата на ПОО, двамата национални експерти по ПОО участваха в организираните от ЦРЧР събития: регулярни срещи на екипа във връзка с планираните дейности и уебинар на тема „Възможности за мобилност в сферата на професионалното образование и обучение чрез Програма „Еразъм+“, състоял се на 20 декември 2023 г.

Обозначаването на нивото на квалификацията на професията на титулната страница на ДОС и на нивото по НКР/ЕКР във всяка една единица, включена в стандарта, са част от стъпките по посока повишаване на прозрачността и съпоставимостта на квалификациите. Това улеснява признаването на квалификации на чужди граждани, желаещи да практикуват професия в Република България, както и на български граждани, които търсят реализация на трудовия пазар в други държави в ЕС.

Важен елемент от методическите насоки за разработване на ДОС е постигането на синхрон на знанията, уменията и компетентностите в проектите с нивата на знания (теоретични и/или фактологически), умения (познавателни и практически) и компетентности (лични и професионални), съдържащи се в НКР. Този методологичен аспект е предпоставка за улесняване на сравнимостта на професиите за гражданите, които желаят признаване на квалификацията им в друга държава.

НАПОО оказва съдействие на Националния център за информация и документация чрез предоставяне на експертни становища по постъпили запитвания, свързани с признаване на професионална квалификация.

През 2023 г. екипът на НАПОО беше ангажиран с разработването на публикации за интернет страницата на Агенцията, както и в социалните мрежи, насочени към популяризиране на възможностите за валидиране на знания, умения и компетентности, придобити по неформален път.

4.2. РАЗВИТИЕ И УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ИНСТИТУЦИОНАЛНИЯ ПАРТНЬОРСКИ МОДЕЛ НА НАЦИОНАЛНО И ЕВРОПЕЙСКО НИВО ЧРЕЗ УЧАСТИЕ НА НАПОО В ЕВРОПЕЙСКИ МРЕЖИ, КОНСУЛТАТИВНИ ОРГАНИ, РАБОТНИ ГРУПИ И МЕЖДУНАРОДНИ ПРОЕКТИ

През 2023 г. служители на НАПОО продължават да участват като представители на България в работата на следните европейски мрежи и работни групи:

- Европейска мрежа за създаване и развитие на Европейската система за трансфер на кредити в ПОО чрез Национален експертен екип по ПОО и ECVET (Bulgarian National VET Team);
- Европейска мрежа за осигуряване на качеството в ПОО;
- Европейска съвещателна група по Европейската квалификационна рамка (EQF Advisory Group);
- Европейската мрежа ReferNet.
- Европейска мрежа за професионално ориентиране през целия живот CareersNet към CEDEFOP

Целта на мрежите и на работните групи е представяне на развитието на политиката за ПОО в страната, обмен на информация и опит, идентифициране и трансфер на успешни политики и практики. Всяка мрежа функционира като платформа за споделяне, дискутиране и адаптиране на добри практики в съответната тематична област.

Участието на експерти от НАПОО в тези мрежи обогатява практиката на институцията и допринася за подобряване на индивидуалното представяне и организационното изпълнение на ключовите функции на Агенцията, свързани с:

- разработване на проекти на ДОС за придобиване на квалификация по професии, съответстващи на новите нужди от умения на пазара на труда и тенденциите в държавите от ЕС;
- методическо подпомагане на ЦПО, които предлагат обучения за придобиване на квалификация по професия или по част от професия чрез валидиране на знания, умения и компетентности, придобити чрез информално и неформално учене;
- методическо подпомагане на ЦИПО за повишаване качеството на предлаганите услуги по насочване и информиране на лицата относно квалификации, които са подходящи за тях и са търсени на пазара на труда;
- осигуряване на качеството в професионалното образование и обучение в съответствие с Референтната рамка за качеството в ПОО;
- повишаване на прозрачността на процедурите по валидиране и др.

Конкретните ползи от участието на НАПОО в дейността на европейските мрежи и инициативи за отчетната година могат да се систематизират в следните направления:

- подпомагане на експертите по професионална квалификация с методически материали за подобряване на методологията за разработване/актуализиране на ДОС за придобиване на квалификация по професии във вид на „единици резултати от ученето“;
- подпомагане развитието на експертния потенциал на НАПОО с материали за обмен на добри практики, свързани с политиките в сферата на продължаващото обучение, ученето през целия живот, обучението на възрастни, признаване и валидиране на предходно учене;
- развитие на гъвкави пътеки за обучение в зависимост от нуждите на обучаваните и др.

През 2023 г. дискусиите, организирани на европейско ниво, бяха в контекста на последните основни документи в областта на професионалното образование и обучение, а именно Препоръката на Съвета относно индивидуалните сметки за обучение, Препоръката на Съвета относно европейски подход към микроудостоверенията с цел стимулиране на ученето през целия живот и пригодността за заетост и Препоръка на Съвета относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие, приети през месец юни 2022 г. Във фокус бяха и четирите основни компетентностни рамки, утвърдени от Европейската комисия – Европейската рамка за компетентност в областта на зелените умения и устойчивостта (GreenComp), Европейската рамка за цифрови компетентности за граждани (DigiComp 2.2), Европейската рамка за лични, социални умения и умения за учене (LifeComp) и Европейската рамка за предприемачески умения (EntreComp).

Четирите компетентности рамки са разработени от Европейската комисия и отговарят на визията за развитие на професионалното образование и обучение, очертана в Препоръка на Съвета от 22 май 2018 година относно ключовите компетентности за учене през целия живот, Препоръка на Съвета от 24 ноември 2020 относно професионалното образование и обучение за устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост и Декларацията от Оснабрюк от ноември 2020 г. относно професионалното образование и обучение като фактор за възстановяване и справедлив преход към цифрова и екологична икономика.

На особен интерес се радват темите за възможностите за прилагане на микроудостоверения на национално ниво, както и на интегриране на зелените умения в учебните програми в системите за ПОО. Разбирането за тенденциите на пазара на труда и нуждите от умения е от първостепенно значение, особено разглеждано в контекста на цифровизацията и зеления преход. Усилията на Cedefop през 2023 г.,

както и в следващите години, ще са насочени към допринасяне за реализирането на амбициите на Зелената сделка.

Материалите и събитията в рамките на Европейските мрежи и работни групи към Европейската комисия през 2023 г. продължиха да са в контекста на новите нужди от умения и предлагане на възможности за квалификация. Всички изготвени материали са популяризирани чрез кратки статии на интернет страницата на НАПОО, включително с линкове към пълните публикации, както и чрез информация в социалните мрежи.

УЧАСТИЕ НА НАПОО В РАБОТНИ СРЕЩИ И СЕМИНАРИ, ОРГАНИЗИРАНИ ОТ ЕВРОПЕЙСКИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ

През отчетния период експерти от НАПОО участваха в следните работни семинари и международни срещи, организирани от европейски институции и организации:

- Участие в дейността на съвещателна група по EQF (EQF Advisory Group):
 - Попълване на въпросник относно работата на съвещателната група по ЕКР – януари 2023 г.;
 - Интервю с представител на Европейската комисия относно прилагането на Препоръка на Съвета от 22 май 2017 година относно Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот – 16 януари 2023 г.
 - Участие в 63-та среща на съвещателна група по EQF на 21-22 ноември 2023 г.
 - Участие в онлайн среща, организирана от Европейската фондация за обучение (ETF), за представяне на Наръчник за проектирането, издаване и признаване на микроудостоверения – 26 май 2023 г.
 - Участие в на онлайн семинар, организиран от Cedefop в рамките на Шведското председателство и Европейската година на уменията - 'Greennovation' meets skills anticipation: policy lessons for making the green transition happen – 19 юни 2023 г.
 - Посещение на събитието WorldSkills Ireland на 20 и 21 септември 2023 г.
 - Участие в онлайн конференция на Cedefop 'Embedding entrepreneurship competence in VET in Europe' на 28 септември 2023 г.
 - Участие в хибридно събитие на Cedefop съвместно с Европейската комисия - „Empowering individuals for better mobility - Transparency and recognition of VET qualifications“ на 28 ноември 2023 г.

Участието на служители на НАПОО в посочените събития дава възможност за информиране за последните резултати от проучвания и тенденции в сферата на търсенето на умения, запознаване с иновативни методи на обучение и оценяване на резултатите от учене, споделяне на

добри практики и успешни модели на сътрудничество между бизнеса и образователните и обучителни институции. Като положително въздействие може да се отбележи разширяване на професионалната мрежа от контакти на НАПОО и укрепването на институционалния имидж на Агенцията като успешен партньор в реализирането на проекти и като носител на висока професионална експертиза.

УЧАСТИЕ В ЕВРОПЕЙСКАТА МРЕЖА ЗА ОБМЕН НА ИНФОРМАЦИЯ, ОПИТ И ЕКСПЕРТИ „REFERNET“

НАПОО е представител на България в европейската мрежа за обмен на опит и експертиза в областта на професионалното образование и обучение ReferNet за периода 2020-2023 г. През 2023 г. НАПОО кандидатства за възможността да бъде представител на ReferNet за България и през следващия период – 2024 – 2027 г., като в края на декември 2023 г. кандидатурата беше одобрена.

ReferNet е общоевропейска мрежа, създадена през 2002 година към Европейския център за развитие на професионалното обучение – CEDEFOP. Основните дейности на мрежата ReferNet са предоставяне на информация за националните политики в сферата на ПОО, изследвания и анализи на текущото му състояние и представяне на предложения за развитие в контекста на общоевропейските насоки в тази област.

Ключовите продукти на дейността са доклади и анализи, които се предоставят на Европейската комисия, с цел формиране на политики, отговарящи на нуждите на страните – членки с оглед осъвременяване на системите за ПОО и въвеждане на общоевропейски измерения, насърчаващи образователната и трудовата мобилност на работната сила.

През 2023 г. се проведе редица дискусии, свързани с прилагането на Препоръката на Съвета относно индивидуалните сметки за обучение, Препоръката на Съвета относно европейски подход към микроудостоверенията с цел стимулиране на ученето през целия живот и пригодността за заетост и Препоръката на Съвета относно ученето, насочено към екологичния преход и устойчивото развитие.

През 2023 г. НАПОО изпълни успешно заложените в годишния план дейности – актуализиран е и е допълнен „Политически доклад за ПОО в България“, който е прикачен в платформата на ReferNet и се визуализира в модул „Timeline of Policy Developments“ на интернет страницата на Cedefop, разработени са статии, и са изпълнени други текущи дейности в рамките на мрежата.

През 2023 г. НАПОО взе участие в онлайн партньорските срещи на мрежата ReferNet, в организирани уъркшопове и билатерални срещи за уточняване на спецификите на българската система за ПОО.

На 3 ноември 2023 г. се проведе традиционната ReferNet конференция, организирана от Националната агенция за професионално образование и обучение.

На събитието бяха представени основните акценти в дейностите на Европейския център за развитие на професионалното обучение CEDEFOP през 2023 г., както и някои ключови теми за мрежата през последната година като:

- Европейската година на уменията и включените в рамките ѝ активности;
- Дигиталните умения и значението им за трансформацията на пазара на труда
- Обучителни ресурси за EUROPASS с оглед на уменията на бъдещето.

Изключително атрактивно беше представянето и на темата за Дуалното обучение за възрастни лица в лицензираните центрове за професионално обучение, и заряда му за бъдещо разгръщане на многобройните възможности, които се предоставят чрез него.

УЧАСТИЕ НА НАПОО КАТО ПАРТНЬОР В ПРОЕКТИ, ФИНАНСИРАНИ ПО ПРОГРАМИ НА ЕС

Дейността на НАПОО в международни проекти, финансирани по европейски програми, през 2023 г. е насочена към постигане на следните цели и резултати, свързани с модернизирани на системата на ПОО:

- Внедряване на общи европейски инструменти и принципи като ЕКР/НКР, валидиране и признаване на неформално учене, прилагане на Референтната рамка за осигуряване на качеството в ПОО, Европас;
- Усъвършенстване на дейността на НАПОО с цел предоставянето на по-качествени услуги по професионално обучение;
- Идентифициране, адаптиране и популяризиране на инструменти, насочени към професионално ориентиране и кариерно развитие;
- Усъвършенстване на методологията за описване на „единиците резултати от ученето“ при разработване на ДОС за придобиване на професионална квалификация;
- Актуализиране на СППОО и допълването му с нови професии/специалности и създаване на възможности за професионално образование и обучение по тях;
- Популяризиране на ПОО на национално и международно ниво;
- Подобряване квалификацията на преподавателите от системата на професионалното обучение;

- Повишаване на компетентностите на заетите лица в определени професионални сектори.

През 2023 г. задачите на НАПОО в рамките на всички проекти са изпълнявани при спазване на планираните срокове и графици, в съответствие с изискванията за качество на разработените материали и крайните продукти. Резултатите от проектите са популяризирани чрез различни информационни канали, както и на заседанията на Експертните комисии по професионални направления и Управителния съвет на НАПОО.

Постигнатите резултати по отделните проекти са както следва:

1. Проект „Качество и ефективност“

През отчетния период успешно завърши изпълнението на проект „Качество и ефективност“, процедура BG05M9OP001-3.020 „Подобряване качеството и ефективността на услугите за професионално обучение“, по договор BG05M9OP001-3.020-0001-C01, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския социален фонд.

Проектът е реализиран в партньорство с Министерство на труда и социалната политика и Агенция по заетостта, като срокът за изпълнение на дейностите е от 08.01.2020 г. до 31.12.2023 г.

Целта на проекта е модернизиране дейността на НАПОО с цел предоставянето на по-качествени услуги по професионално обучение, чрез изграждането на по-ефективна система за мониторинг и прилагането на законодателството в областта на професионалното образование и обучение.

Специфичните цели на проекта са:

- Преодоляване на дисбаланса между професионалните умения на лицата, придобили квалификация и потребностите на бизнеса чрез разработване и прилагане на нов подход в процеса на мониторинг на усвоените компетенции на завършилите професионално обучение, както и гарантиране на качеството на предлаганото професионално обучение от обучителните институции на пазара на труда.

- Подобряване на механизма за комуникация между НАПОО, институциите, предлагащи услуги по професионална квалификация и другите заинтересовани страни (работодатели, държавни институции, потребителите на услугата), включително чрез надграждане на информационната система на НАПОО.

Основните проектни дейности са:

Дейност 1. Анализ на дейностите за мониторинг и контрол на качеството на услугите за професионално обучение в централните, включващи и възможности за аутсорсване на дейности.

Дейност 2. Актуализиране на съществуващи или разработване на нов/и модел/и за мониторинг и контрол на качеството на услугите, предоставяни от центрoвете за професионално обучение.

Дейност 3. Апробиране на модела за мониторинг и последващ контрол, включително чрез неговото осигуряване с човешки ресурси, подобряване на информационното осигуряване и техническа обезпеченост.

Дейност 4. Обучение на служителите от институциите на пазара на труда за придобиване на компетентности за работа в новата среда, вкл. и за извършване на мониторинга и последващия контрол.

Дейност 5. Информирание на потребителите и популяризиране на новия модел за качеството на услугите за професионално обучение.

Дейност 6. Оценка на приложения модел и нормативната му регламентация.

Целеви групи по проекта са служители в институции, работещи в сферата на пазара на труда, както и служители в администрациите на Министерството на труда и социалната политика и второстепенните разпоредители с бюджетни кредити към министъра на труда и социалната политика.

Заинтересовани страни от изпълнението на проекта са граждани, кандидати за обучение, ЦПО, работодатели и работодателски организации, държавни институции.

През отчетния период е внедрена нова Информационна система на НАПОО, в която са вградени автоматични контроли с цел недопускане на грешки от страна на ЦПО при стартиране на квалификационен курс, по-строг и всеобхватен контрол при лицензиране, нотификации както в рамките на лицензионния процес, така и впоследствие при установяване на нередовности при последващ контрол и проверки от страна на НАПОО. Разширени са интеграциите през REGIX с други администрации (ГРАО, НАЦИД, МРРБ, АВ). Автоматизиран е процесът по самооценяване на качеството в ЦПО, създадени са нови модули с опции за проследяване и оценка на удовлетвореността на завършилите професионално обучение в центрoвете, вкл. и с възможност за визуализация на резултатите. Надграждането на ИС на НАПОО има положителен ефект върху дейността на ЦПО, ЦИПО и кандидатите за лицензиране на обучаващи институции, тъй като води до намаляване на административната тежест. Новите подобрения в ИС на НАПОО са в съответствие с изискванията на Закона за електронно управление, според които администрациите са длъжни да осъществяват еднократно събиране и създаване на данни, служебно уведомяване, задължение за обмен по електронен път, когато се изискват от гражданите и организациите документи налични в други администрации или лица, предоставящи обществени и публични функции. Всички други създадени нови функционалности на ИС на НАПОО са предпоставка за

повишаване на качеството на предлаганото професионално обучение от лицензираните институции в системата на ПОО.

В разглеждания период бяха обучени над 1500 души за работа с обновената Информационна система на НАПОО, съобразно спецификата на темите. Сред обучаемите лица са 30 служители на Агенцията и външни експерти по настоящия проект, 324 служители на АЗ и МТСП, представители на ЦПО и ЦИПО, експертни комисии и УС на НАПОО. Обучение беше организирано и за работодателските организации, с цел тестване на модела за външното независимо оценяване на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

В началото на 2023 г. беше финализирано и мащабно проучване на удовлетвореността на работодателите и на завършилите професионално обучение лица, като изводите са публикувани в подробен доклад.

На 26 септември 2023 г. се проведе заключителната Национална конференция *„Качество на професионалното обучение – търси, сравни и избери!“* по проект *„Качество и ефективност“*, която включваше:

- дискуссионен панел на тема *„Професионалното обучение на възрастни в страната – актуално състояние и перспективи за развитие“* с участието на г-н Цветан Спасов – главен директор и ръководител на управляващия орган на ОП *„Развитие на човешките ресурси“* към Министерството на труда и социалната политика, г-н Лъчезар Богданов – главен икономист в Института за пазарна икономика и инж. Павел Попгеоргиев – член на Управителния съвет на Българския съюз по заваряване;
- кратко представяне на надградената Информационна система на НАПОО с демонстрация на новите функции и модули, както и на рубриката на интернет страницата на Агенцията, насочена към гражданите;
- представяне на видеофилм за професионалното обучение по професия *„Парамедик“*;
- награждаване на ЦПО и ЦИПО, които при последващия контрол са показали отлични резултати.

Интересът към конференцията беше значителен от гледна точка на присъствие на представители на държавни и учебни институции, като събитието беше отразено в различни интернет медии и от БНР. То беше чудесна възможност основните ангажирани участници в каузата за качествено професионално обучение да споделят своя опит и да потърсят пресечните точки между потребностите на бизнеса, мотивацията за квалификация на възрастните обучаеми и индивидуалните цели на обучаемите.

Някои от основните резултати от проекта *„Качество и ефективност“* са:

- Надградена информационна система на НАПОО с нови функционалности

- Разработен и внедрен актуализиран модел за последващ контрол
- Разработен и апробиран модел за мониторинг на качеството в професионалното обучение
- Разработен и апробиран модел за мониторинг на компетентностите и външно независимо оценяване, вкл. осъществен независим външен мониторинг на държавния изпит на 66 лица в 5 ЦПО.
- Обучени повече от 1500 експерти за работа с ИС на НАПОО и за модела за качество
- Създадени и разпространени 15 000 брошури за кандидати за обучение
- Проведени 4 проучвания с над 2000 лица –обучаеми, работодатели и експерти
- Осъществен последващ контрол на 350 ЦПО, от които 80% са подобрили качеството на предлаганите курсове, а при 8% не се констатират никакви забележки
- Изготвени 6 видеофилма за конкретни професии и два видеоклипа за популяризиране на обучението в ЦПО
- Изготвени и публикувани на сайта на НАПОО 2 електронни книги с добри практики
- Актуализирана интернет страница на НАПОО в съответствие със Закона за електронното управление и създадена специализирана рубрика за информиране на гражданите за възможностите за избор на професия и на обучаваща институция.
- Изготвени и изпратени в МОН и МТСП предложения за нормативни промени на база апробираните модели.

Постигнати са всички планирани индикатори.

2. Проект "Be prepared for a VET digital world (DigiVET)", Програма „Еразъм +“, Ключова дейност 2, Малки партньорства

В края на 2021 г. НАПОО започна проект, финансиран по програма Еразъм+, Ключова дейност 2, Small scale Partnership (малки партньорства), който цели дигитализиране на част от оперативните процеси в партниращите организации и е насочен към внедряването на нови цифрови инструменти. Дейностите по проекта включваха:

- Проучване и анализ на оперативните процеси, нуждаещи се от дигитализация в двете партньорски организации;
- Избор на нови цифрови решения, внедряването и тестването им;
- Обучение на служителите за работа с новите инструменти;

- Провеждане на присъствена партньорска среща с делегацията на Института на Република Словения за професионално образование и обучение.

По проекта беше направен дигитален архив на досиетата на ЦПО, лицензирани преди 2015 г.

През 2023 г. проектът успешно приключи с финално събитие за дисеминация на резултатите на 27 март 2023 г.

3. Проект „Пътна карта за обучение и квалификация по прилагане на интелигентни енергийно ефективни решения в сградите в България до 2030 г.“ (BUILD UP Skills Bulgaria 2030), Финансираща програма: Програма LIFE

На 1 октомври стартираха дейностите по проект BUILD UP Skills Bulgaria, по който НАПОО е партньор. Продължителността на проекта е 18 месеца – от 01.10.2022 г. до 31.03.2024 г.

Проектът е продължение на предходната едноименна инициатива (2011-2013 г.), довела до редица промени в държавните образователни стандарти в строителния сектор, като предлага ново обединение на усилията на ангажираните в строителния сектор и националната образователна система. Водещата му цел е решително повишаване на знанията и уменията на специалистите и работниците в строителството за изграждане на сгради с нулеви въглеродни емисии, в унисон с очакваните изменения на директивите за енергийната ефективност (COM/2021/558 final), енергийните характеристики на сградите (COM(2021) 802 final) и възобновяемите енергийни източници (COM/2021/557 final).

През разглеждания период дейностите по проект Build up са следните:

В рамките на Работен пакет 2 беше направено проучване за актуалното състояние на квалификациите в професионалните направления, които са обект на интерес на проекта - „Строителство“ и „Електротехника и енергетика“, и по специално за включените в съдържанието на ДОС нови компетентности, свързани с енергийната ефективност и почти нулево енергийните сгради.

Систематизирани бяха актуалните тенденции в сферата на професионалното образование и обучение (ПОО) от гледна точка на законодателството, както и данните за броя обучени лица по професии от двете професионални направления за периода 2013-2020 г.

Бяха идентифицирани експерти за целите на заложените интервюта, свързани с набелязването на конкретни мерки в системата на ПОО за усъвършенстване на професионалната квалификация, за преквалификация на преподавателите и др.

В рамките на Работен пакет 3 беше направено проучване за съществуващи национални политики, стратегии и разпоредби в

областта на енергийната ефективност за изпълнение на целите на европейското законодателство с хоризонт 2030 г. Като финален документ от дейността е изготвен доклад със Status Quo анализ (моментна снимка на състоянието на сектора).

В края на календарната година, по Работен пакет 4, за който водеща институция е НАПОО, се подготвя Национална пътна карта за обучение и квалификация за прилагане на интелигентни енергийно ефективни решения в сградите в България.

В периода м. януари- декември са проведени две срещи по проекта (на 17.01.2023 г. и на 14.09.2023 г.).

Партньорите по проекта са: ЕнЕфект- координатор, Национална агенция за професионално образование и обучение, Агенция за устойчиво енергийно развитие (АУЕР), Камара на строителите в България (КСБ), Българска асоциация за изолации в строителството (БАИС).

4. Проект "Създаване на инструмент за осигуряване на качеството на самооценка в неформалното обучение за възрастни", (SelfAssessAL), програма: „Еразъм+ KA220-ADU – Партньорства за сътрудничество в образованието на възрастни.

Проект "SelfAssessAL" е с продължителност 19 месеца - 01.11.2022 г. – 31.05.2024 г.

Целите на проекта са: да се засили осигуряването на качество в неформалното обучение на възрастни; да се осигури инструмент за самооценка за осигуряване на качеството в програмите за неформално обучение за възрастни чрез сътрудничество между различни заинтересовани страни и опита на различни страни, като се вземе предвид Европейска референтна рамка за осигуряване на качество.

Партньори по проекта са: State Education Quality Service (Латвия), Qualifications and Vocational Education and Training Development Centre (Литва), Foundation Smart minds, (Латвия), Vilnius Technology and Engineering Training Center (Литва), Национална агенция за професионално образование и обучение (България), Институт за подготовка на служители в международни организации (България).

През разглеждания период бяха извършени следните дейности в рамките на проекта:

Беше изготвен Национален доклад за инструментите за осигуряване на качество в неформалното обучение на възрастни в България, както и сравнителен анализ на инструментите за осигуряване на качество в неформалното обучение в Литва, Латвия и България. В изпълнение на дейностите бяха изготвени работни варианти на Транснационален инструмент за самооценка за осигуряване на качество в програми за неформално обучение на възрастни и насоки за неговото използване (за България, Литва и Латвия).

Беше проведена присъствена партньорска среща по проекта на 8 ноември във Вилнюс, Литва за представяне и обсъждане на дейностите по проекта – приключили и настоящи, както и за посещение на събитието за откриване на проект на ОИСП в партньорството с Министерството на образованието, науката и спорта в Република Литва, „Strengthening the system of evaluation and quality assurance of higher education and vocational education and training in Lithuania“ („Укрепване на системата за оценка и осигуряване на качеството на висшето образование и професионалното образование и обучение в Литва“).

5. Проект „Green Leadership for Hotel Managers“, KA220-VET-396344FF, Програма „Erasmus +“ Ключова дейност KA220 „Стратегически партньорства“ в сферата на професионалното образование и обучение

В началото на март 2023 г. стартираха дейностите по проекта, който е с продължителност 24 месеца - 01.03.2023 г. – 28.02.2025 г.

Партньори на НАПОО по проекта са National university of Ireland Galway – Ирландия, Syllogos Neanikis Epixeirimatikotitas – Гърция, Addu Women’s Association- Република Малдиви и Igor Vitale International srl – Италия.

Целите на проекта са следните:

- Да се изготви Европейски стандарт за дефиниране на компетентността „Зелено лидерство в управлението на хотели“
- Да се повишат компетентностите на мениджърите на хотели в областта на т.нар. зелено лидерство
- Да се насърчи про-екологичното поведение и нагласи и придържането на служителите в туризма към зелените политики
- Да се предложи валидиране на зелено лидерство за мениджъри чрез тестване на подхода за микро-удостоверенията
- Да се надгради капацитета на доставчиците на ПОО и бизнеса в областта на зеленото лидерство в туризма
- Да се разработи масивен отворен онлайн курс от 5 модула за подобряване на компетентностите в сферата на зеленото лидерство

През 2023 г. НАПОО организира първата работна среща по проекта в гр. София, България с презентация относно възможностите за прилагане на подхода на микроудостоверенията и валидирането за целите на проекта. Освен това в разглеждания период НАПОО изготви структура на доклад с насоки за съдържанието и отговорностите на всеки един от партньорите, със съдържание в разделите, за които НАПОО отговаря. Също така експертите на НАПОО изготвиха въпросник за мениджъри на хотели относно нагласите за използване на „зеления“ подход и техните знания, умения и компетентности по отношение на устойчивостта, намаляването на използването на енергия, ограничаването на отпадъците, както за съществуващите процедури и практики в тези области. През декември 2023 г. експертите на НАПОО

разработиха въпроси за интервю на хотелски мениджъри, извършиха видеозаснемане и изготвяне на съдържание за MOOC.

6. Проект „Пътища за зелени микроудостоверения: Повишаване на уменията и преквалификация на нискоквалифицирани възрастни за учене през целия живот“ (№ 101087539) – GreenMICRED Pathways, Програма: ERASMUS-EDU-2022-PI-FORWARD-LOT3

През 2023 г. стартира проект GreenMICRED Pathways с продължителност 24 месеца - Продължителност: 01.01.2023 г. – 31.12.2024 г.

Целите на проекта са следните:

- Предоставяне на рамка за зелени умения за микроудостоверения, съгласувана с експерти от индустрията, образованието и обучението, която може да улесни възрастните да преквалифицират или повишават уменията в рамките на парадигмата за учене през целия живот, за да подобрят възможностите си за заетост.
- Предоставяне на многостепенна перспектива за съвместно създаване на рамка за микроудостоверения, платформа, ресурси за преподаване и учене в подкрепа на нискоквалифицираните възрастни да получат признати документи за повишаване на уменията или преквалификация.
- сравнителен анализ на политиката за образование на възрастни в шестте държави от консорциума (Швеция, Ирландия, България, Испания, Македония, Латвия) и ще проучи нововъзникващите зелени умения, за да обезпечи обвързването на резултатите от ученето за рамката на микроудостоверенията, както и създаване на платформа, обръзвана с изискванията на ниво 4 по ЕКР. Проектът ще пилотира и тества резултатите, за да се разработи учебен материал за учители/обучители, който да се използва с нискоквалифицирани възрастни.

Партньори на НАПОО по проекта са HÄLSINGLANDS UTBILDNINGSFÖRBUND, Швеция, Институт за подготовка на служители в международни организации, ИПИО, България, Technological University Dublin, Ирландия, Högskolan i Gävle, Швеция, Economic Chamber of North Macedonia, Сев. Македония, Община Илинден, Сев. Македония, Zdruzenie institut za razvoj na zaednicata, Сев. Македония, Valsts izglītības satura centrs, Латвия, Latvijas Darba devēju konfederācija, Латвия, Rīgas Celtniecības koledža, Латвия, Servicio Público de Empleo de Catalunya, Испания, Cámara de Comercio de Valencia, Испания, Търговско-промишлена палата – Добрич, България, Laois & Offaly Education and Training Board, Ирландия, Inthecity Project Development B.V., Нидерландия.

През разглеждания период се изготви документ за сравняване на състоянието в партньорските държави, организиране и провеждане на

фокус група в София, с представяне на презентации – „Новите зелени умения: важно допълнение към програмите за обучение на работното място в системата за ПОО“ и „Микроудостоверенията: Пътища за признаване на зелени умения на работното място“.

На 20, 21 и 22 септември беше организирана работна среща по проекта в гр. Дъблин и гр. Тюламор, Ирландия. На срещата се представиха дейностите по проекта – приключили и предстоящи, участниците се запознаха с ирландската система за професионално обучение на възрастни и посетиха Laois and Offaly Education and Training Board, орган, който отговаря за образованието и обучението в окръзите Лаос и Офали, а в рамките на срещата се посети и събитието WorldSkills Ireland. За изпълнение на проекта е подадено мотивирано заявление за удължаване на дейностите по проекта с 6 месеца – до юни 2025 г.

7. Проект Balkan WBL Cooperation № 2023-1-BG01-KA220-VET-000151297, Програма „Erasmus +“ Ключова дейност KA220 „Стратегически партньорства“ в сферата на професионалното образование и обучение

През месец ноември стартира проект WBL Cooperation продължителност 24 месеца - **01.11.2023 г. – 31.10.2025 г.**

Цели те на проекта са следните:

- Да се създаде инструментариум за справяне с регионалните предизвикателства в областта на обучението на работно място
- Да се постави силен акцент върху значимата роля на практическото обучение за повишаване на конкурентоспособността на работната сила в региона
- Да се разработят процедури за ефективно балканско сътрудничество в областта на обучението на работно място
- Да се изгради транснационален механизъм за сътрудничество и обмен на опит в сектора чрез обособяването на експертни групи
- Да се организират и проведат специализирани семинари по ключови теми в областта на обучението на работно място
- Да се разработят конкретни препоръки за промени в политиките в посока по-широко и по-ефективно прилагане на обучението на работно място като проверен модел за развитие на умения за заетост

Партньори на НАПОО по проекта са Фондация за модерно образование – България, IEK Delta – Гърция, Macedonian Civic Education Center – Република Северна Македония, Municipality of Reșița City – Румъния.

На 9 ноември 2023 г. в гр. София се проведе първа работна среща по проекта с участието на представители на НАПОО, на която се представиха дейностите и техния график, основните отговорности на всеки от партньорите, както и непосредствените задачи по проекта.

ОБОБЩЕНИЕ:

1. През 2023 г. НАПОО продължи да се утвърждава като авторитетен партньор по проекти на програма Еразъм+, свързани с развитието на ПОО, предпочитан от широк кръг институции в страната и други страни-членки на Европейския съюз.
2. Агенцията се стреми да следи и прилага последните европейски тенденции в областта на уменията и дигитализацията.
3. Чрез СППОО и ДОС за придобиване на квалификация по професии, Регистъра на документите за професионална квалификация, публикувани на интернет-страницата на НАПОО, Агенцията съдейства за постигане на по-голяма прозрачност, разбираемост и съпоставимост на съществуващите в Република България квалификации от ниво 1 до ниво 5 по НКР с тези в другите държави членки на ЕС. По този начин се осигурява по-добра информираност на гражданите, търсещи работа, на заинтересованите страни - органи по признаване на квалификации, институции в системата на професионалното образование и обучение, работодатели, социални партньори, публичен и частен сектор.
4. Възможността служители от НАПОО да представят страната в европейски мрежи и работни групи, в международни форуми и да участват в различни проекти, финансирани със средства от европейски програми, увеличава експертизата на институцията относно развитието на националната система на ПОО в съответствие с европейските приоритети.
5. Проектите, в които участва НАПОО, са насочени към проучване на добри практики и разработване на иновативни продукти като нови квалификации, учебни програми, материали за кариерно ориентиране, подпомагащи решаване на проблеми с приоритетно значение в областта на ПОО в национален и европейски контекст.
6. Обхватът на тематиката и постигнатите резултати по проектите са доказателство за развитието на експертния капацитет и за нарастване престижа на Агенцията на национално и международно ниво.
7. Участието на служителите в проектите допринася за надграждането на професионалната им компетентност и е важен фактор за повишаване на мотивацията им.

РАЗДЕЛ 5: ПОВИШАВАНЕ НА ПРОЗРАЧНОСТТА И ПУБЛИЧНОСТТА НА УСЛУГИТЕ ПО ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОРИЕНТИРАНЕ НА ВЪЗРАСТНИ

За реализирането на Оперативна цел 5 в Плана на НАПОО са включени следните дейности:

5.1. УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ИС НА НАПОО

Информационната система на НАПОО е инструмент, предназначен за:

- подаване на документи за издаване на лицензия/изменение на издадена лицензия с добавяне на нови професии и специалности, администриране на лицензионния процес, оценка на документацията на кандидатите за лицензиране;
- поддържане на пълна информация за предстоящи, текущи и проведени обучения, обучени лица и издадени документи от лицензираните ЦПО;
- осъществяването на последващ контрол на дейността на лицензираните институции от експертите в НАПОО;
- проверка на издадените от ЦПО свидетелства за професионална квалификация и свидетелствата за валидиране на професионална квалификация преди публикуването им в Регистъра на издадените документи.

На базата на въведените в ИС на НАПОО данни се поддържат публичните регистри на интернет страницата на НАПОО, както и се правят справки за проведени в ЦПО обучения в предходни периоди.

Информационната система на НАПОО дава възможност да се осъществява мониторинг на дейността на лицензираните центрове от експертите на НАПОО и е средство за задълбочена предварителна подготовка преди посещение на място в ЦПО при осъществяване на последващ контрол.

Информацията за дейността на лицензираните ЦПО и ЦИПО, поддържана в публичната част от профила им в информационната система, както и в Интернет сайта на НАПОО, осигурява прозрачност на дейността на Агенцията и на центрoвете, дава възможност на институциите, бизнеса и гражданите да се информират за предоставяните услуги. Потребителите могат да получат директно информация за предстоящите курсове и да се включат в тези, които отговарят на изискванията и потребностите им.

Информационната система дава възможност за миграция на данни към информационната система на Агенция по заетостта, с което се облекчава работата на ЦПО, работещи като доставчици на обучение, финансирано със средства от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ и НПДЗ. Това улеснява работата на служителите на ЦПО при предоставяне на информация към НАПОО и към АЗ (информацията се въвежда еднократно, но е достъпна и за двете институции).

С данни от ИС на НАПОО се поддържа бази данни за обучените лица и за лицензираните институции в RegiX. Ползватели на данните са МОН, МТСП, МТ, ММС, НАЦИД, общини, МВР, Държавен фонд „Земеделие“.

През годината от експертите на дирекция ПКЛ беше организирано обучение на представители на новолицензираните ЦПО за работа с ИС, насочено както към поддържане на информацията в актуално

състояние, така и за въвеждане на данни за провежданите обучения и обучените лица. Акцент е поставен на сроковете, свързани с въвеждане на данни, регламентирани от ЗПОО, както и на изискванията за актуализиране на учебните планове и програми.

Информационната система на НАПОО е надградена с финансиране от проект „Качество и ефективност“, като в промените са включени:

- изграждане на нов потребителски интерфейс за ИС на НАПОО;
- разработване на нови функции за извършване на автоматичен контрол на данните;
- облекчена форма за комуникация между ЦПО от една страна и НАПОО, АЗ и МТСП от друга, изпращане на нотификации при определени събития;
- създаване на модул за разработване на учебни планове и учебни програми от ЦПО на базата на ЕРУ от ДОС за придобиване на квалификация по професии
- създаване на модул за измерване и представяне по достъпен начин на степента на удовлетвореност на обучените лица и техните работодатели, както и за проследяване на реализацията;
- самооценяване на качеството на предлаганото обучение от ЦПО, с възможност за сравняване и класиране на ЦПО по определени критерии на базата на показани резултати и др.;
- създаване на условия за презентирание на ЦПО;

В институционалния сайт на НАПОО е създадена нова рубрика, предназначена специално за гражданите – с информация как да си изберат професия и обучаваща институция, какви документи за придобита квалификация се издават за завършеното обучение в лицензиран център за професионално обучение, има ли изпити и какви са те, каква е продължителността на професионалното обучение и др. Гражданите могат да получат информация за центровете за професионално обучение, лицензирани да правят обучение по избрана професия в конкретна област, както и да направят сравнение между тях по определени критерии. Възможно е да се направи сравнение между избрани центрове за професионално обучение по няколко критерия – брой обучени лица за предходната година, брой обучени лица по избраната професия, брой проведени процедури за валидиране, достъпност на архитектурната среда и др.

В резултат от изпълнението на проект „Качество и ефективност“, Информационната система (ИС) на НАПОО е подобрена в няколко ключови области, изцяло съобразени с изискванията за електронно управление, и създава благоприятни условия за работата на обучаващите институции в сектора за професионално обучение на възрастни. Работата в ИС на НАПОО все повече изисква подходяща комбинация от дигитални знания и умения, които да улесняват ангажираните страни в изпълнението на задачите им. Проведени са обучения по проекта, разработени са указания, видео инструкции и

множество методически материали, които неминуемо подпомогнаха прехода към използването на новата ИС от центровете за професионално обучение (ЦПО) и центровете за информация и професионално ориентиране (ЦИПО). Всички направени подобрения в ИС на НАПОО доказват, че технологиите са в подкрепа на организациите и допринасят за качествено изпълнение на техните отговорности.

Данни за работата на ИС на НАПОО

Към 31.12.2023 г. в ИС на НАПОО като оператори на данни работят служителите на НАПОО, външните експерти по лицензионни процедури, членовете на експертни комисии, служители във всички лицензирани ЦПО и ЦИПО.

Данните за работата в ИС за 2023 г. са представени в следната таблица:

Служители	За 2021 г.	За 2022 г.	За 2023 г.
Администратори (НАПОО)	291 часа 1994 сесии	302 часа 2033 сесии	672 часа 2230 сесии
Експерти (НАПОО)	2471 часа 9812 сесии	2199 часа 7718 сесии	3393 часа 7482 сесии
Експертни комисии	14 часа 78 сесии	11 часа 67 сесии	20 часа 89 сесии
Администратори (ЦПО)	22527 часа 90566 сесии	20197 часа 95735 сесии	49421 часа 119353 сесии
Потребители (ЦИПО)			212 часа 386 сесии

Голямата база от информация и данни осигурява възможност за анализи на системата на професионалното обучение на лица, навършили 16 години, не само от НАПОО, но и от други институции и организации – АЗ, МТСП, МОН и социалните партньори.

Както и досега, чрез ИС на НАПОО, ЦПО и ЦИПО подават годишна информация за своята дейност през предходната година и годишен доклад за самооценка на качеството, заявки за задължителните документи, отчети и протоколи за унищожаване на документи с фабрична номерация, данни за проверка на проведените обучения и издадените свидетелства за професионална квалификация и свидетелства за валидиране на професионална квалификация за проверка и включване в регистъра по чл. 42, т. 11 от ЗПОО.

5.2 ОСИГУРЯВАНЕ НА АКТУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ НА ИНТЕРНЕТ СТРАНИЦАТА НА НАПОО ЗА ГРАЖДАНИТЕ И БИЗНЕСА

Страницата на НАПОО www.navet.government.bg съдържа задължителната за всяка администрация информация съгласно чл. 15, ал. 1 от Закона за достъп до обществена информация:

№	Категория информация	Линк на интернет сайта на НАПОО
1.	Описание на правомощията, функциите и отговорностите на председателя на НАПОО	https://www.navet.government.bg/bg/predsedatel/
2.	Данни за НАПОО – структура на НАПОО	https://www.navet.government.bg/bg/struktura-na-napoo/
3.	Списък на издадените актове в изпълнение на неговите правомощия и текстовете на издадените от органа нормативни и общи административни актове	Съгласно чл. 48, ал.3 на ЗПОО председателят издава заповеди.
4.	Описание на информационните масиви и ресурси, използвани от НАПОО	http://www.navet.government.bg/bg/media/Pravila_publichni_registri_NAPOO_2016.pdf
5.	Наименованието, адреса, адреса на електронната поща, телефона и работното време на звеното в съответната администрация, което отговаря за приемането на заявленията за предоставяне на достъп до информация	http://www.navet.government.bg/bg/nachalo/dostap-do-obshtestvena-informatsiya/
6.	Правилник за дейността на НАПОО, както и вътрешни правила, свързани с предоставянето на административни услуги на гражданите	https://www.navet.government.bg/bg/media/PRAVILNIK-ZA-DEYNOSTTA-NA-NATSIONALNATA-AGENTSIYA-7-1.pdf http://www.navet.government.bg/bg/media/Pravila_publichni_registri_NAPOO_2016.pdf
7.	Стратегии, планове, програми и отчети за дейността	http://www.navet.government.bg/bg/dokumenti/dokumenti-na-napoo/
8.	Информация за бюджета и финансовите отчети на администрацията, която се	http://www.navet.government.bg/bg/nachalo/dostap-do-obshtestvena-informatsiya/

	публикува съгласно Закона за публичните финанси	
9.	Информация за провеждани обществени поръчки, определена за публикуване в профила на купувача съгласно Закона за обществените поръчки	Информацията се поддържа в платформата ЦАИС. В сайта на НАПОО (в рубриката Новини и в рубриката на съответния проект) се публикуват обяви само за поръчки по реда на чл. 20, ал. 4, т. 3 от ЗОП
10.	Проекти на нормативни актове заедно с мотивите, съответно - доклада и резултатите от общественото обсъждане на проекта	https://www.navet.government.bg/bg/proekti-na-normativni-dokumenti/
11.	Уведомления за откриване на производството по издаване на общ административен акт по чл. 66 от административно процесуалния кодекс, включително основните съображения за издаването на акта и формите и сроковете на участие на заинтересованите лица в производството	https://www.navet.government.bg/bg/saobshtavane-na-administrativni-aktove/
12.	Информация за упражняването на правото на достъп до обществена информация, реда и условията за повторно използване на информация, таксите по чл. 41ж и форматите, в които се поддържа информацията	https://www.navet.government.bg/bg/media/pravila-doi-napoo-27.08-za-ais.pdf
13.	Обявления за конкурси за държавни служители	https://www.navet.government.bg/bg/konkursi/
14.	Подлежащата на публикуване информация по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси	https://www.navet.government.bg/bg/antikorupczija/
15.	Информацията по чл. 14, ал. 2, т. 1 – 3 от ЗДОИ	http://www.navet.government.bg/bg/novini/
	1. Може да предотврати заплахата за живота, здравето и безопасността на гражданите или на тяхното имущество	http://www.navet.government.bg/bg/novini/

	2. Опровергава разпространена недостоверна информация, засягаща значими обществени интереси	http://www.navet.government.bg/bg/novini/
	3. Представлява или би представлявала обществен интерес	http://www.navet.government.bg/bg/novini/
16.	Информация, предоставена повече от три пъти по реда на глава трета	Имаме готовност, засега няма такава информация
17.	Друга информация, определена със закон – публичните регистри по ЗПОО на кандидатите за лицензиране, на лицензираните ЦПО и ЦИПО, на ЦПО с активна лицензия, на временно отнети лицензии и на лицензии с прекратени права, на документите за професионална квалификация, издавани от ЦПО	https://www.navet.government.bg/bg/podali-dokumenti-za-litsenzirane-na-tse/ http://www.navet.government.bg/bg/registar-na-tsentrovete-za-profesiona/ http://www.navet.government.bg/bg/registar-na-tsentrovete-za-informatsiya/ http://www.navet.government.bg/bg/registar-na-izdadenite-dokumenti/ https://www.navet.government.bg/bg/aktualen-spisak-na-profesiite-za-poo/

Редовно се подновява рубриката с нормативните актове. Публикуват се новини за предстоящи събития, информация за промени в нормативните документи, за публикуваните в Държавен вестник наредни с ДОС за придобиване на квалификация по професии, полезна информация за ЦПО, ЦИПО, професионалните гимназии, РУО, НАЦИД, АЗ, за гражданите и за бизнеса.

Съгласно изискване на Правилника за дейността на НАПОО се публикува информация за решенията, взети на всяко проведено заседание на УС на НАПОО.

Публикува се СППОО с прикачени всички нови заповеди за изменение и допълнение, издадени през годината, както и тези в архив, критериите и формулярите за лицензиране и документите за прекратяване правата по издадена лицензия, анализ на контролната дейност на НАПОО, план за контролната дейност на Агенцията, както и друга полезна информация за организиране на професионално обучение от ЦПО, на процедури по валидиране, както и на услугите по ориентиране в ЦИПО. Специален акцент се поставя на инструкции и указания, разработени при констатиране на често срещани пропуски в

работата на ЦПО или при наличие на повтарящи се запитвания от граждани.

Публикувани са подадените от експертите в Агенцията декларации по чл. 35, ал. 1, т. 2 от ЗПКОНПИ – интереси на лицата, посочили, че нямат нищо за деклариране и Регистър на декларациите по чл. 12 от Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси.

На интернет страницата са публикувани и указания как се поддържат и могат да се използват публичните регистри.

На страницата на НАПОО се поддържа рубрика „Съобщаване на административни актове“. В нея се отразяват заповеди и уведомителни писма, касаещи лицензираните ЦПО и ЦИПО.

Публикувани са данни за контакт с двете дирекции, както и списък с членовете на Управителния съвет и на Експертните комисии.

Поддържа се рубрика с актуална информация за проектите, които НАПОО реализира като партньор, както и рубрика, свързана с дейността на НАПОО като Национална контактна точка по прилагане на Препоръката за ECVET.

Към интернет страницата се поддържа рубрика, достъпна само за членовете на УС на НАПОО, където се публикуват информация и материали за предстоящи заседания на УС.

Всички заседания на УС на НАПОО и на експертните комисии се използват за дискусии и за популяризиране на полезна информация – не само за самите членове на ЕК и УС, но и за институциите, които те представляват.

През 2023 г. интернет страницата на НАПОО е обновена с финансиране по проект „Качество и ефективност“, като е добавена рубрика „За граждани“ за подпомагане на кандидатите за обучение при избора им за включване в квалификационен курс.

Страницата на Агенцията в интернет има много висока посещаемост, както от ЦПО, така и от граждани и други заинтересовани лица. Това може да се види от таблицата, която дава информация за брой сесии, потребители и показвания.

Сравнителна таблица за броя потребители и показвания на електронната страница на НАПОО

Период	Потребители	Показвания на страницата
1.01.2023 – 31.12.2023	186 531	1 138 570
01.01.2022 г. -31.12.2022 г.	2 014 563	1 049 387
01.01.2021 г. – 01.01.2022 г.	187 640	897 872
04.01.2020 г. – 03.01.2021 г.	183 585	899 657
05.01.2019 г. – 03.01.2020 г.	38 977	184 038
30.12.2017 г. – 04.01.2019 г	83 260	1 547 262

01.01.2017 г. - 29.12.2017 г.	74 360	720 368
25.01.2016 г. - 31.12.2016 г.	61 888	544 510
01.07.2015 г. - 24.01.2016 г.	30 043	358 719
01.01.2015 г. - 30.06.2015 г.	8 346	63 816

От статистиката за посещаване на електронната страница на НАПОО е видно, че посещаемостта е висока и стабилна във времето.

Най-често посещавани 10 рубрики от стартирането на новата страница

№	Заглавие	Линк	Посещени я
1	Home Page	https://www.navet.government.bg/bg/	95 628
2	Регистър на издадените документи	https://www.navet.government.bg/bg/registar-na-izdadenite-dokumenti/	91 425
3	Регистър на центровете за професионално обучение	https://www.navet.government.bg/bg/registar-na-tsentrovete-za-profesiona/	64 663
4	ПУБЛИЧНИ РЕГИСТРИ	https://www.navet.government.bg/bg/registri/	30 1160
5	Списък на професиите за ПОО	https://www.navet.government.bg/bg/spisak-na-profesiite-za-poo/	18 137
6	ДЪРЖАВНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ СТАНДАРТИ	https://www.navet.government.bg/bg/dos-dist/	17 946
7	ЗА ЛИЦЕНЗИРАНИ ЦЕНТРОВЕ	https://www.navet.government.bg/bg/za-licenzirani-czentrove/	16 875
8	Новини	https://www.navet.government.bg/bg/novini/	14 734
9	Актуален списък на професиите за ПОО	https://www.navet.government.bg/bg/aktualen-spisak-na-profesiite-za-poo/	13 776
10	НОРМАТИВНИ АКТОВЕ	https://www.navet.government.bg/bg/normativni-dokumenti/	4372

Според проведената анкета за удовлетвореността на гражданите от предоставяните от НАПОО услуги, през 2023 г. интернет страницата продължава да е основен източник за информиране на гражданите и бизнеса. Респондентите на анкетата потвърждават, че информацията е изчерпателна, добре структурирана и в полза на потребителите. НАПОО се стреми съдържанието на портала да е качествено, написано на разбираем език и своевременно актуализирано.

5.3 Създаване на условия за популяризиране на добри практики в лицензираните ЦПО и ЦИПО

НАПОО непрекъснато се стреми към използването на различни средства, с които да разпространява информация за гражданите и партньорите на Агенцията. Публикуват се статии и новини във вестник „Аз-Буки“ и списание „Професионално образование“.

Като партньор в европейската мрежа за професионално обучение ReferNet, НАПОО поддържа страница в Интернет с електронен адрес: www.refernet.bg. На този адрес е възможно партньори на НАПОО, центрове за професионално обучение и професионални гимназии да публикуват информация за добри практики, промени в нормативни документи и др.

В социалните мрежи е създаден профил на НАПОО, който непрекъснато се обновява с актуална и полезна информация.

Интернет страницата и профилът на НАПОО във фейсбук са информационни средства, които представят актуална информация на граждани и институции.

В ИС на НАПОО центрoвете поддържат актуална информация в своите профили.

На 26 септември 2023 г. се проведе Национална конференция „Качество на професионалното обучение – търси, сравни и избери!“ в рамките на проект „Качество и ефективност“, насочена към популяризиране на професионалното обучение като привлекателен избор за повишаване и промяна на квалификацията на гражданите. В новата рубрика „За гражданите“ на обновения сайт са популяризирани видеоклиповете, изговени в рамките на проекта, които са насочени към повишаване атрактивността на професионалното образование и обучение и в съответствие със съвременните изисквания за визуална атрактивност подобряват осведомеността на гражданите за възможностите, свързани с планирането на собствената им кариера.

Във връзка със стартирането на новата информационна система на НАПОО, са проведени серия обучения за администратори на ЦПО, както и са качени видеоинструкции за работа с нея, които да подпомагат текущата дейност на центрoвете.

В рамките на 2023 г. са проведени общо 8 информационни дни- 5 от тях присъствено в градовете София, Варна, Пловдив и Ямбол, а останалите в онлайн формат. В тях са се включили над 1500 лица. Акцент в събитията беше поставен върху работата с новата ИС на НАПОО, както и върху най-често допусканите грешки от ЦПО, установени при вписване на документи в Регистъра на издадените документи или при осъществяване на последващ контрол.

Агенцията ще продължава да търси и други форми за информиране, с които да улеснява използването на предлаганите услуги за нуждите на гражданите и бизнеса.

ОБОБЩЕНИЕ:

1. ЦПО и ЦИПО поддържат актуална информация и използват активно профилите си в новата ИС.
2. ИС е основен инструмент за администриране от НАПОО на дейностите по лицензиране, последващ контрол, заявка и отчитане на документи с фабрична номерация.
3. Голяма част от ЦПО използват ИС като инструмент за администриране на дейностите по професионално обучение.
4. Изпълняваният от НАПОО проект „Качество и ефективност“ спомогна за модернизирание на ИС и разширяване на нейните функционалности.
5. През 2023 г. НАПОО продължи да предоставя актуална и полезна информация на интернет страницата си не само за ЦПО и ЦИПО, но и за други обучаващи организации, както и за гражданите и бизнеса.
6. НАПОО продължава да търси други форми за информиране с цел улесняване ползването на предлаганите от Агенцията услуги и удовлетворяване изискванията на гражданите и бизнеса.

РАЗДЕЛ 6: РАЗВИТИЕ НА АДМИНИСТРАТИВНИЯ КАПАЦИТЕТ НА НАПОО

6.1. НАПОО – УЧЕЩАТА АДМИНИСТРАЦИЯ

Развитието на административния капацитет на Агенцията и през 2023 г. е насочено към повишаване равнището на професионалните знания, умения и квалификация и постигане на по-високи резултати при изпълнение на служебните задължения от служителите в администрацията на НАПОО.

През 2023 г. в обучения, организирани от Института по публична администрация, са участвали 3 служители в общо 7 курса на теми „Киберсигурност – мрежа и споделяне на опит“, Нови технологии в управлението - изкуствен интелект и машинно учене, Нови технологии в управлението - облачни технологии, Статистическа грамотност - лесен достъп до качествени данни, Анализ и визуализация на база данни – базов и Въведение в държавна служба.

Двадесет и четири служители преминаха обучение за работа с ИС на НАПОО, а пет служители бяха обучени за администратори на системата по проект ОПРЧР „Качество и ефективност, № BG05M9OP001-3.020-0001-C01/08.01.2020 г. по процедура BG05M90P001-3.020 „Подобряване качеството и ефективността на услугите за

професионално обучение“ по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси.

Проведено е обучение на всички служители (18 лица) на НАПОО на тема „Киберсигурност“.

За внедряване на промените в дейността на НАПОО, свързани с електронното управление, служителите работят и усъвършенстват уменията си самостоятелно. Налице са различни форми на наставничество от по-опитните колеги.

Обучение на тема „Здравословни и безопасни условия на труд“ е направено на 2 служители от Службата по трудова медицина „МЕДИКО“ ЕООД.

Обученията, които служителите са преминали, са допринесли за това, НАПОО да подобрява качеството на услугите, предоставяни за гражданите и бизнеса, както и за постигане на увеличаващите се изисквания и очаквания към държавната администрация. Към досиетата на служителите се прилагат всички допълнителни сертификати и удостоверения, доказващи развитието и повишаването на компетентностите им.

Съществено значение за повишаване на компетентността на служителите има и участието им в международни проекти и работни групи към ЕС. Участието във всяко едно събитие, възможността за срещи с експерти от други страни допринасят не само за разширяване на знанията, свързани с политики и практики в ПОО от други държави и трансферирането на някои от тях в България, но и за повишаване на самочувствието и мотивацията на служителите.

В края на 2023 г. общият брой на служителите в администрацията на агенцията е 16, от които 13 са държавни служители, назначени по служебни правоотношения и 5 служители са назначени по трудови правоотношения. Служителите са разпределени в специализирана администрация (дирекция „Професионална квалификация и лицензиране“) – 10 служители и обща администрация (дирекция „Административно, правно и финансово обслужване“) – 3 служители. Общият брой на жените е 15, а на мъжете – 1. Всички служители в специализираната администрация са с висше образование, има двама служители с образователна и научна степен „доктор“. В общата администрация двама служители са с висше образование. През 2023 г. на работа са назначени трима нови служители след успешно издържан конкурс (един от които с процедура по мобилност). За постигане на годишните цели на НАПОО до известна степен допринесоха и петимата експерти, назначени по допълнително разписание по проект „Качество и ефективност“, финансиран по ОП Развитие на човешките ресурси.

Увеличава се необходимостта от назначаване на ИТ експерт, особено с оглед осигурените по проект „Качество и ефективност“ нова техника и изградените интеграции на ИС на НАПОО.

Оценяването на служителите за 2023 г., като елемент на системата за развитие на професионалните умения и квалификацията на служителите в администрацията, се осъществява успешно и се провежда съгласно изискванията на „Наредбата за условията и реда за оценяване на изпълнението на служителите в държавната администрация“. Проведени са трите етапа на оценяване – съгласуване на работните планове, междинни срещи, заключителни срещи. Трудовите и служебните досиета на всички служители се водят и съхраняват съгласно нормативните изисквания.

През изминалата година с цел подобряване на професионалните умения на всеки служител на НАПОО като висококвалифициран, компетентен и отговорен, продължи практиката с включването в специфични дейности (които не са част от рутинните дейности на служителите) – напр. организиране и модериране на събития (конференции и работни срещи), представяне на НАПОО в работни групи на високо ниво (национално и международно) и др.

Продължи и практиката за включване на двама служители на НАПОО във всяка една междуведомствена работна група - както с цел постигане на висока експертиза в работата им, така и за взаимозаменяемост.

Активно участие взеха експертите на НАПОО в работната група към МОН за подготвяне на ЗИД на ЗПОО през първото полугодие на 2023г. Служителите на НАПОО направиха сериозен анализ на системата на професионално обучение и предложиха множество промени, вкл. и за облекчаване на административната тежест на обучаващите институции, но малка част бяха приети и останаха във внесения в парламента ЗИД на ЗПОО.

По време на методическите дни или при провеждане на регулярните оперативки се обсъжда очакваното въздействие при въвеждане на нови дейности, механизми, инструменти – както в рамките на НАПОО, така и спрямо гражданите, обучаващите институции, социалните партньори, ЦПО и ЦИПО. Наличието на такава предварителна неформална оценка мотивира в по-голяма степен служителите да прилагат конкретния инструментариум, предотвратява инвестирането на човешки и финансови ресурси в дейности, от които ще има минимален ефект, а така също допринася служителите да се подготвят по-добре за очакваните въпроси от страна на клиенти и експерти.

Социалната ангажираност на ръководството и през 2023 г. основно е свързана с осигуряване спазването на изискванията на Закона за здравето и Закона за здравословни и безопасни условия на труд. Продължен е договора за комплексно медицинско обслужване със СТМ „Медико“ ЕООД. Извършена е преоценка на риска в Агенцията. Провеждат се първоначалните и периодичните инструктажи, спазва се забраната за тютюнопушенето на работните места. Проведени са профилактични прегледи на всички служители. Направен е анализ на заболяемостта на служителите. Изпълнени са препоръките на

Наредбата за минималните изисквания за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд при работа с видеодисплей.

6.2. ПОДДЪРЖАНЕ НА СИСТЕМИТЕ ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Финансовото управление и контрол е цялостен процес, интегриран в дейността на Агенцията, който се осъществява от ръководството и служителите. Системите за финансово управление и контрол в Агенцията са разработени, за да се осигури законосъобразно управление на финансовите й ресурси, опазване на активите и информацията на Агенцията, недопускане на финансови нарушения и грешки във функционирането на администрацията, достоверност на счетоводната информация, осигуряване на своевременна и надеждна информация, с цел вземане на правилни решения при управление на финансите и осигуряване на прозрачност и възможност за проследяване на решенията и действията, свързани с изразходване на бюджетните средства.

Ограничените ресурси налагат по-ефективно използване на бюджетните средства, във връзка с което НАПОО прави регулярни анализи за ефективното и ефикасно разходване на публичните средства. Стремещт на НАПОО е:

- планиране на ясни, измерими и ресурсно обезпечени цели;
- утвърждаване и ефективно прилагане на правила и процедури за управление на риска, както и за идентифицирането и докладването на грешки и нередности;
- недопускане извършване на разходи, натрупване на нови задължения за разходи и/или поемането на ангажименти за разходи, които не се ресурсно обезпечени;
- повишаване капацитета на лицата, осъществяващи финансов контрол в организацията.

Дейността на НАПОО и през 2023 г. се финансира със средства от държавния бюджет и от приходи от лицензионните такси.

Приходите от лицензиране на ЦПО се изразходват за осъществяване на оценката в рамките на лицензионната процедура, организиране на последващ контрол, поддържане и разширяване на информационната система, част от заплатите на служители, ангажирани с лицензиране и др. През 2023 г. бюджетът на НАПОО е 863 550 лв. по отчет към 31.12.2023 г. – при утвърден бюджет от 964 800 лв.

Приходите от такси по процедури за лицензиране през годината са в размер на 82 250 лева.

Средствата от държавния бюджет се изразходват изключително пестеливо за обезпечаване на дейността на НАПОО – разработване и актуализиране на ДОС, поддържане на СППОО, участие в работни групи към ЕК и др. През годината бяха изпратени писма до първостепенния разпоредител МОН с искане за завишаване бюджета на НАПОО с цел

осигуряване възнаграждение на членовете на ЕК за участието им в разработване на ДОС и СППОО, но все още няма осигурени необходимите средства за целта.

През 2023 г. стартира проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“, в рамките на който са предвидени средства за работата по ДОС и СППОО и през 2024 г. ще може да бъде тестван различен подход за възнаграждения на работните екипи.

Разходите на НАПОО през 2023 г. са както следва:

- Възнаграждения на персонала, нает по трудови и служебни правоотношения – 484 628 лева;
- Възнаграждения по извън трудови правоотношения – 96 143 лв., включващи възнаграждения на членовете на УС, възнаграждения на членовете на ЕК и външни експерти по лицензионни процедури, възнаграждения на външни експерти по разработване и рецензиране на ДОС и др.
- Задължителни осигурителни вноски от работодателя (вкл. ДОО и здравно-осигурителни вноски) – 138 978 лв.
- Текуща издръжка – материали, външни услуги, командировки и други разходи – 143 425 лв.

По проект на НАПОО „Качество и ефективност“ по ОП „Развитие на човешките ресурси“ получените трансфери са в размер на 874 136 лв., и са усвоени средства в размер на 860 022 лв. (по отчет).

През 2023 г. по международни проекти са усвоени средства в размер на 137 623 лв. (за организиране на конференции и работни срещи, за отпечатване на информационни материали, за възнаграждения и др.).

6.3. Създаване на синхронизирана система от вътрешни правила, регламентиращи различни аспекти от дейността на НАПОО

Системите за финансово управление и контрол включват задължителни контролни дейности, регламентирани чрез вътрешни правила и процедури, като разделяне на отговорностите, система за двоен подпис, предварителен контрол за законосъобразност, процедури за пълно, вярно, точно и своевременно осчетоводяване на всички операции, правила за управление на човешките ресурси и др.

През 2023 г., след преглед и анализ на нормативната база са създадени, следните Вътрешни правила и процедури:

- Вътрешни правила за подбор при мобилност на НАПОО;
- Вътрешни правила на Национална агенция за професионално образование и обучение за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения;

През 2023 г., са актуализирани следните Вътрешни правила и процедури:

- Вътрешни правила за системата за финансово управление и контрол на НАПОО, Утвърдени със заповед № 749/21.10.2013 г., изм. и доп. със заповед № РД-08-53/10.07.2018 г., изм и доп. със заповед № РД-08-32 / 29.03.2021 г., актуализирани със заповед РД-08-32 / 29.03.2021 г. и заповед № РД-08-14/31.03.2022 г.;
- Вътрешните правила за заплатите на служителите в НАПОО, утвърдени от председателя на НАПОО
- Счетоводната политика на НАПОО за 2023 г.

Своевременно се осъществява контрол по изпълнение на Плана за дейността на Агенцията и заповедите на Председателя, както и текущи контролни проверки на изпълнението на поставените задачи.

Попълнен е въпросникът за оценка на СФУК, като получената обща оценка е най-високата, а именно „много добра“.

За успешната работа на служителите материалната база се поддържа в добро състояние. Информационните ресурси и офис техниката се поддържат периодично, вкл. като се диагностицират от външен изпълнител. През годината със средства по проект „Качество и ефективност“, финансиран по ОП Развитие на човешките ресурси бяха закупени нови сървъри, рутери, мултифункционално устройство, преносими компютри, принтери и мобилни телефони. Беше направено ново окабеляване с цел осигуряване Интернет с високо качество на всяко работно място.

6.4. ПОДОБРЯВАНЕ АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ НА ГРАЖДАНИТЕ И БИЗНЕСА

Административното обслужване в Агенцията е организирано в съответствие с Наредбата за административно обслужване, Наредбата за общите изисквания за мрежова и информационна сигурност, Наредбата за общите изисквания към информационните системи, регистрите и електронните административни услуги, подзаконовите актове към Закона за електронното управление и др. и се осигурява от дирекция „Административно, правно и финансово обслужване“, подпомагана от дирекция „Професионална квалификация и лицензиране“. Утвърдени са принципите на добро управление, непрекъснато подобряване на качеството на административното обслужване, прозрачност и откритост на действията на администрацията. Тези принципи характеризират процедурите и технологиите, обезпечавачи административната дейност и административното обслужване в НАПОО.

През 2023 г., в съответствие с въведените нормативни изисквания в Наредбата за административното обслужване, административното обслужване в НАПОО се извършва при спазване на Вътрешните правила

за организацията на административното обслужване и Хартата на клиента. И двата документа са публикувани на интернет страницата на НАПОО, като Хартата на клиента е поставена на видно място и в Агенцията. Изпълняват се и общите стандарти за качество, посочени в Приложение № 7 към чл. 20, ал. 1 от НАО. Стандартите също са поставени на видно място в НАПОО и се спазват от всички служители по служебни и трудови правоотношения.

Контактът с клиентите на НАПОО се осъществява по всички възможни канали за комуникация: телефон, електронен адрес (napoo@navet.government.bg), страница във Фейсбук, писма по пощата, системата за сигурно електронно връчване, през ИС на НАПОО (за лицензираните институции) и консултации в Агенцията.

Служителите на Агенцията спазват етичните правила и поведение при обслужването на клиентите. Няма постъпили оплаквания или подадени жалби по повод некомпетентно и лошо администриране. Осигурява се максимална прозрачност и осведоменост на достъпен за всички клиенти език. Налице са множество положителни отзиви относно обема на предоставяната информация, срока за отговор, любезното отношение, проявявано от служителите в Агенцията.

Не са постъпвали оплаквания по повод нарушаване на стандартите за обслужване и администриране. Работи се по подобряване на работата на администрацията и ориентиране на дейността ѝ в по-голяма степен към външните клиенти или потребители.

С цел осигуряване бърза връзка с различни потребители на информация се поддържа и редовно се актуализира Фейсбук профила на Агенцията.

В изпълнение на Закона за администрацията и Наредбата за административния регистър, редовно се поддържа актуална информация в интегрираната информационна система на държавната администрация. Определените служители попълват и отразяват актуалната информация в регистрите в определените срокове.

За календарната 2023 г. с деловодната система на Агенцията са обработени следните документи: 770 входящи преписки; 391 изходящи преписки; 88 заповеди; останалите са свързани с дейността на лицензираните институции. Общо регистрираните документи в АИС „Документооборот“ през 2023 г. са 8172 документа.

С надграждането на ИС и въведените нови интеграции с уеб базираната деловодна система документите, не само документите, свързани с издаване на лицензия на ЦПО и ЦИПО и изменение на лицензията с добавяне на нови професии и специалности, но и всички останали документи автоматично влизат в АИС. По този начин лесно се осъществява контрол относно спазването на сроковете и се правят справки по различни показатели.

През 2023 г. са регистрирани четири пъти повече документи (962 броя), импортирани от информационната система.

През 2023 г. приключи процеса по създаване на електронен архив с досиета на лицензираните до 2015 г. ЦПО, което изключително улеснява администрацията при подготвяне на отговори на въпроси, свързани с дейността на Агенцията в предходни години.

Съгласно Закона за достъп до обществена информация в интернет сайта на Агенцията е публикувана информация за реда за предоставяне на такава информация, както и образци на заявления.

През 2023 г. са постъпили пет заявления за достъп до обществена информация, съгласно Закона за достъп до обществена информация.

На електронния адрес на НАПОО се получават множество запитвания и въпроси, свързани с дейността на Агенцията, които автоматично се завеждат в деловодството и насочват за изпълнение или отговор.

През 2023 г. е публикувана Анкета за оценка на удовлетвореността от предоставяните от НАПОО услуги и информация, като целта е да се установи удобен ли е за ползване сайтът на НАПОО и удовлетворени ли са гражданите от информацията, предоставяна им от служители в НАПОО. Видно от отговорите на анкетата повечето потребители на услуги и информация от НАПОО са удовлетворени. Около 85% от отговорилите са получили пълна информация и оценяват служителите в НАПОО като компетентни и любезни. 65% лесно са намерили информацията, която търсят. Възможността за проверка на издаден от ЦПО документ за професионална квалификация е услугата, за която 100% от отговорилите са напълно удовлетворени. Резултатите от анкетното проучване са обобщени и публикувани на сайта на НАПОО.

НАПОО предлага електронни услуги, достъпни чрез Интернет страницата на Агенцията - справка за завършени професионални обучения в ЦПО от физически лица, справка за издаден от ЦПО документ, удостоверяващ професионална квалификация или професионално обучение, проверка на статута на ЦПО и ЦИПО (с активна, с прекратени права или отнета лицензия), предстоящи курсове, организирани от ЦПО.

Заявленията за издаване и за изменение на лицензията, както и всички допълнителни документи и информация се въвеждат и оценяват изцяло в ИС на НАПОО. Подаването на заявления може да става по всички възможни начини, вкл. и чрез системата за Сигурно електронно връчване.

НАПОО е включена в системата за електронен обмен на съобщения (СЕОС) на държавната администрация от 2018 г. През 2023 г., чрез СЕОС, от НАПОО са изпратени 92 документа и са получени 283 документа.

НАПОО ползва и Системата за сигурно електронно връчване, като през 2023 г. са получени 65 документа.

Информационната система на НАПОО, освен основен инструмент за информация и контрол на дейността на ЦПО е и средство за

предоставяне на информация (и получаване на такава) към други администрации по служебен път.

Данни от ИС на НАПОО с уебсървиз се предоставят на информационната система на Агенция по заетостта. Аналогично от базата данни на Агенция по заетостта се предоставят данни към ИС на НАПОО за обучените лица по мерките за насърчаване на заетостта.

Данни от ИС на НАПОО през RegiX се предоставят на НАЦИД, МВР, общини, ДФ Земеделие и др. Съответно ИС на НАПОО ползва данни от регистрите на НАЦИД, Агенция по вписванията, МРРБ - регистрите Булстат, Търговския регистър, регистър НКПД, регистър с дипломите за висше образование и с дипломите за средно образование и др.

Данни от ИС на НАПОО (общо 5 масива) се подават към платформата за отворени данни на държавната администрация. От 2020 г. упълномощени служители на НАПОО системно въвеждат данни в информационната система за извършване на предварителен, текущ и последващ контрол по целесъобразност в областта на електронното управление и използването на информационните и комуникационните технологии и Регистър на проектите на ДАЕУ.

От юли 2023 г. е внедрена Информационната система на НАПОО надградена от външен изпълнител СМ-Индекс ДЗЗД, финансирано от проект „Качество и ефективност“. Въведени са нови модули – за осъществяване на последващ контрол, самооценяване на качеството в ПОО, изпращане на анкети до обучените в ЦПО лица и др. Разширени са функциите - с вградени автоматични контроли за превенция на често допускани от ЦПО грешки, изпращане на нотификации при съществени събития – изтичащи срокове, комуникация между ЦПО и НАПОО през ИС на НАПОО, създадени са условия за електронно плащане през ИС на лицензионната такса и др.

ОБОБЩЕНИЕ:

1. Администрацията на НАПОО ефективно управлява и контролира финансовите средства от държавния бюджет и от фондовете на ЕС за финансиране на международни и национални проекти и предоставя качествени административни услуги.
2. Финансовите средства през 2023 г. са изразходвани законосъобразно, при строг режим на икономии.
3. Програмното бюджетиране и през 2023 г. води до оптимизиране на цялостната финансова дейност на НАПОО.
4. Материалната база на НАПОО през 2023 г. се модернизира, условията на труд отговарят на изискванията, основно благодарени на средствата по проект „Качество и ефективност“.
5. През 2023 г. продължават активните действия за осигуряване на прозрачност в дейността на НАПОО и на лицензионния режим.

6. Повишаването на квалификацията на служителите със собствени средства, по проект „Качество и ефективност“ и със средства на програма Еразъм + допринася за подобряване на експертността, качеството на работа и комуникацията както с гражданите и институциите, така и между служителите в Агенцията.

7. Поддържаната от НАПОО информационна система е основен инструмент в управлението на НАПОО и контрол на ЦПО и ЦИПО.

8. НАПОО активно участва във всички инициативи на правителството, свързани със замяна на документооборота на хартия с електронен и улесняване на бизнеса чрез обмен на документи като вътрешни услуги между администрациите, когато е възможно.

9. Информационната система на НАПОО е с нови модули и нови функционалности благодарение на проект „Качество и ефективност“, като по този начин се облекчава не само комуникацията между бизнеса и НАПОО а и цялостния процес по администриране на дейностите в ЦПО, ЦИПО и НАПОО.

РАЗДЕЛ 7. ИЗВОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАПОО ПРЕЗ 2023 г.

Въз основа на изготвения анализ и на постигнатите резултати от изпълнението на Плана за дейността на НАПОО през 2023 г. могат да се направят следните изводи:

- НАПОО успешно реализира нормативно възложените ѝ функции, регламентирани в ЗПОО с активното участие на трипартитните ѝ органи – УС и ЕК.
- През 2023 г. Агенцията успешно осъществява координиращата си функция и продължава да има ключова роля в реализирането на секторната политика в ПОО.
- Агенцията продължи да разширява мрежата на институциите и организациите, с които поддържа сътрудничество по ключови въпроси на политиките за развитие на ПОО на национално и секторно ниво.
- Поставените в Плана за дейността на НАПОО през 2023 г. цели и дейности са реализирани в съответствие със заложените индикатори за изпълнение.
- Мрежата от лицензирани институции в края на 2023 г. включва 889 действащи ЦПО и 38 ЦИПО.
- Големият брой ЦПО на територията на цялата страна е предпоставка за по-лесен достъп до професионално обучение и възможност за избор на по-голям брой професии, вкл. и за граждани с ограничени доходи.
- Получените лицензи покриват почти целия СППОО с професии от първа до трета степен на професионална квалификация (нива от 2-4 по НКР/ЕКР).

- Дейността по издаване на лицензия на ЦПО е на високо професионално ниво – няма върнати от представените за разглеждане в ЕК документи и материали, провалена или забавена процедура.
- Методическото подпомагане на външните експерти, участващи в експертната оценка на процедурите по издаване/ изменение на издадена лицензия с добавяне на нови професии и специалности на ЦПО е предпоставка за качествено и в срок провеждане и приключване на процедурите.
- По отношение на постъпилите нови предложения за допълване на СППОО стриктно се прилага „Редът за разработване и поддържане на Списъка на професиите за професионално образование и обучение“, утвърден със Заповед № РД09-5443/ 18.10.2017 г. и актуализиран със Заповед № РД-09-3080 /13.12.2019 г. на министъра на образованието и науката.
- Разработени са 17 бр. ДОС за придобиване на квалификация по професии.
- Опитът, придобит от участието на НАПОО в европейски мрежи, работни групи и по проекти, финансирани по програма Еразъм+ е трансфериран и адаптиран в национален контекст при подготовката на проекти на актуализирани през 2023 г. нормативни актове.
- Дейността по проверка на издадените от ЦПО свидетелства за професионална квалификация и свидетелства за валидиране на професионална квалификация за включване в „Регистър на издадените документи за професионална квалификация в съответствие с изискванията на чл. 40б, ал.2 от Закона за професионално образование и обучение“ допринася не само за контрол на дейността на ЦПО, но и за представяне на документите за професионална квалификация на гражданите пред бъдещи работодатели или при легализацията на документи.
- НАПОО е включена към REGIX и подава информация към заинтересованите страни (АЗ, РУО на МОН, МВР и др.).
- Системата за последващ контрол на лицензираните ЦПО се прилага успешно и е средство за осигуряване качеството на услугите и за превенция на нарушения на нормативната база и на условията на издадената лицензия.
- Агенцията изпълнява в срок и в съответствие с изискванията за качество задачите в рамките на всички международни проекти, в които участва. Обхватът на тематиката и постигнатите резултати са показател за системното развитие на експертния капацитет на екипа на НАПОО.
- Административното управление се извършва в съответствие с действащото законодателство - законовите и подзаконовите актове, както и съответстващите на тях вътрешни документи. Вътрешно-нормативната база е предпоставка за предвидимост в развитието и за прозрачност в дейността на Агенцията. Системата за финансово

управление и контрол е инструмент за икономично, ефективно, ефикасно управление и разпределение на финансите в НАПОО.

- През 2023 г. НАПОО продължава да развива различни по формат тематични обучителни дейности за повишаване на професионалната компетентност на служителите от администрацията;
- В допълнение на функциите на НАПОО съгласно ЗПОО, Агенцията осъществява дейности, насочени към информирание и повишаване на мотивацията на гражданите за участие в професионално обучение като част от УЦЖ;
- НАПОО събира данни, на база на които може да се правят анализи и да се допринесе за по-доброто планиране на дейности за професионална квалификация на лица над 16 г.

РАЗДЕЛ 8. ПРИОРИТЕТИ В ДЕЙНОСТТА НА НАПОО ПРЕЗ 2024 г.

През 2024 г. НАПОО, като координираща институция на национално ниво в сферата на ПОО, ще насочи дейността си в следните приоритетни направления:

1. Подобряване на връзката между системата за ПОО в България и потребностите на пазара на труда чрез усъвършенстване на използваните инструменти за разработване и регулярно актуализиране на ДОС и СППОО.
2. Повишаване на ефективността на системата за мониторинг и контрол и прилагането на законодателството в областта на професионалното образование и обучение.
3. Подобряване качеството и улесняване на бизнеса относно предоставяните от НАПОО услуги чрез повишаване на нивото на електронните услуги, осъществяване на проверки в рамките на лицензионната процедура по служебен път, осъществяване на последващ контрол на дейността на ЦПО и ЦИПО.
4. Разширяване на възможностите за информирание на обучаващи институции, граждани, работодатели и други заинтересовани страни чрез използване на различни дигитални инструменти и канали.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ:

АЗ – Агенция по заетостта

ДБ – Държавен бюджет

ДОС – Държавни образователни стандарти

ЕК – Експертна комисия

ЕКР – Европейска квалификационна рамка

ЕРУ – Единици резултати от ученето

ЗА – Закон за администрацията

ЗПОО – Закон за професионалното образование и обучение

ИС – Информационна система

МИ – Министерство на икономиката

МТ – Министерство на туризма

МОН – Министерство на образованието и науката

МТСП – Министерство на труда и социалната политика

НАПОО – Национална агенция за професионално образование и обучение

НАЦИД – Национален център за информация и документация

НКР – Национална квалификационна рамка

ПОО – Професионално образование и обучение

ПКЛ – Професионална квалификация и лицензиране

РУ – Резултати от ученето

СППОО – Списък на професиите за професионално образование и обучение

ЦИПО – Център за информация и професионално ориентиране

ЦПО – Център за професионално обучение

ЦРЧР – Център за развитие на човешките ресурси

ЦРЧРРИ – Център за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи

УЦЖ – Учене през целия живот